ANT

Haftalık Dergi • 22 Nisan 1969 • Sayı: 121 • 125 Kuruş

Küçükômer'in yazısı: Paşa'nın ve Amerika'nın Oyunları

İNÖNÜ'NÜN KAFASINDAKİ TİLKİLER



HAFTANIN NOTLARI



Aybar'ın köy gezileri

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Trakya bölgesinde yaptığı geziyi tamamlamış, hemen hemen bütün köylere giderek köylülerle konuşmuştur. TİP'in köylü sorunları ile ilgili görüşlerini köylülere açıklayan Aybar, AP'nin ve CHP'nin durumunu eleştirerek «CHP de paşaların, beylerin partisidir. Büyük toprak sahiplerini, büyük tüccarları koruyan beylerin, paşaların partisidir. TİP gelişmeye başladığı için CHP köylülerden, işçilerden yana görünmeye başlamıştır. Siz CHP'yi tanırsınız. Jandarma dipçiğini, yol parasını, ağır vergileri, Zonguldak'ta köle gibi çalıştırıldığınızı umutmadınız.» demiştir. Radyonun sosyalistlerin konuşmalarını kasten yansıtmadığını da belirten Aybar, «Bugün radyo idaresi CHP'den yanadır. Bir de mecburen hükümetin demeçlerine geniş yer vermektedir. Tarafsız değildir. AP iktidarı radyoyu, yalnız kendi sesini duyuran bir alet haline getirmeye kararlıdır.» diyerek TRT'nin tam tarafsız hale getirilmesini istemiştir. Aybar'ın gezisi sırasında köylüler TİP için büyük tezahürat yapmışlardır.

13 *nisan*

Kuas Ege köylerinde

TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas, İzmir İli çevresindeki Torbalı, Bornova, Çamdibi, Mersinli ilçeleri ile Atalan ve Mermerci köyleri ve Nuralp, Plastik, Akgermen fabrikalarını gezerek buralardaki köylülerin ve fabrika işçilerinin dert ve dileklerini tesbit etmiştir. Kuas, temaslarından sonra verdiği demeçte, «Temas ettiğim bütün köylülerin durumu içler acısıdır. 8 - 9 Lira'ya mal ettikleri tütün 6-7 liraya satın alınmaktadır. Ekicilerin yüzde 95'i bankalara, kooperatiflere, manifaturacı ve bakkallara borçludur. Ellerine geçen paralara haciz konmuştur. Ekiciler bir matem havası içindedirler. Fabrikalarda çalışan işçilerimizin durumu da köylülerin durumundan farksızdır. Ege'de asgari ücretler gülünç derecede düşüktür. demiştir.

TİP Değirmenözü'nde

Kütahya'nın Değirmenözü Köyü'nde sosyalist köylülere karşı insanlık dışı bir zulüm ve işkence makinesi işletilmesi üzerine TİP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Rauf Çapan ile Konya Milletvekili Yunus Koçak olay yerine giderek incelemelerde bulunmuşlardır. Çapan'ın olayla ilgili yaptığı açıklamaya göre, köylüler, «Bu köy Yunan işgali görmüştür. Ama bugün bize yapılan zulmü onlardan görmedik» demişlerdir.

Kumarhane imtiyazı

Turizm Bankası'nın yüzde 5, Amerika'nın Arkansas Eyaleti'ndeki Investment Opportunities Inc. firmasının yüzde 95 sermaye iştirakiyle kurulacak «İstanbul Talih Oyunları Limited Şirketi»nin tarihi Sait Halim Paşa yalısını kumarhane olarak işletmesini öngören kararname Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Bakanlar Kurulu'nun bu kararnamesine göre Yeniköy'deki tarihi yalıda 2 milyon 835 bin lira sermaye ile faaliyete geçecek kumarcılık şirketinin Amerikan ortağı kendi hissesine düşen dövizi rahatça Amerika'ya transfer edebilecektir.

NAZİ'ler sahnede

Türkeş'in genel başkanlığa getirilmesinden beri faşizmi temsil eden MHP'den ayrılan bir grup İzmir'de «NAZİ» adıyla bir cemiyet kurmuşlardır. Türkeş'in ırkçılığa ihanet basın toplantısı yaparken Türkeş'in komandolarının baskınına uğrayarak dövülmüşlerdir. Öte yandan MHP'den ayrılan Türkeş aleyhtarları yeni bir siyasi parti kurmak için hazırlıklara başlaettiğini ileri süren NAZİ'ler mışlardır. Celal Ergül, Cemal Uncular, Cahit Beğenç, Ali Bayındır, Tarık Halulu ve Mustafa Çopur adındaki eski CKMP'liler yeni parti için Celal Tevfik Karasapan, Abdurrahman Boyacıgil, Dr. Memduh Eren, Mustafa Kaplan ve Münir Köseoğlu ile de ilişki kurmuşlardır. Yeni parti için Türkiye Köylü Partisi yada Demokrat Köylü Partisi isimleri üzerinde durulmaktadır.

14 *nisan*

Tural ve politika

Yeni Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç, ilk icraat olarak selefi Cemal Tural'ın orduda geliştirdiği tavukçuluk, arıcılık, tavşancılık, ormancılık gibi faaliyetleri «askerlikle bağdaşmadığı» gerekçesiyle yasaklamıştır. Pabucu adamakıllı dama atılan Askeri Şûra Üyesi Cemal Tural halen mecburi izinde bulunmaktadır. Genelkurmay başkanlığından ayrılırken Tural'ın elinden «emekliliğini istediğine» dair imzalı bir kağıt da alındığı, bu kağıta dayanarak kendisine mecburi izin verildiği, ilk fırsatta da emekliye sevkedileceği öğrenilmiştir. Bu arada, Tural'a eski politikacıları bünyesinde toplayan YTP'nin genel başkanlığı teklif edildiği ve Tural'ın da bu teklifi benimsediği söylenmektedir.

Petrol soygunu

İzmir'de kurulan Türkiye Petrol Derneği, yaptığı basın toplantısında emperyalizmin Türkiye'de yürüttüğü petrol soygunu ile ilgili açıklamalarda bulunmuştur. Açıklamaya göre, Türkiye petrol üretimi 3,5 milyon tondur. Tüketimimiz ise 6 milyon tonu bulmaktadır. Bugün Türkiye'de yeraltı petrol kaynakları Türkiye tüketimini karşılayacak durumda olduğu halde, petrol tröstlerinin uyguladığı politik baskı nedeniyle, gerçek üretimimiz önlenmekte, her yıl 50 milyon dolarlık döviz karşılığında petrol ithal edilmektedir. Yabancı şirketler, yeterli derecede petrol bulunmasına rağmen «bu sahalarda petrol yoktur» diyerek kuyuları körletmektedirler. Dernek, halkı petrol soygununa karşı direnişe çağırmıştır.

Otlak için soruşturma

Ankara Sanat Tiyatrosu'nun 1968 Aralık'ından beri oynamakta olduğu «Otlak» adlı oyun için Nazilli Savcılığı'nın talimatı üzerine Ankara Savcılığı'nca soruşturma açılmıştır.

15 *nisan*

NATO Plânı

Yunanistan'da cuntanın iki yıl önce askeri bir darbe ile iktidardan uzaklaştırdığı Başbakan Papandreu'nun oğlu Andreas Papandreu, bu darbenin NATO tarafından hazırlanan bir plana uygun olarak yapıldığını açıklamıştır. Amerika'nın Massachusetts eyaletindeki Salem Koleji'nde bu açıklamayı yapan Papandreu, NATO'nun içten gelen bir ayaklanmaya karşı, her ülke için bir plan hazırlamış olduğunu ve bu planın gerekli halde o ülkenin ordusu tarafından uygulandığını söylemiştir.

Tiyatro grevi

Şehir tiyatrolarının 272 sanatçısı ve teknisiyenleri, İstanbul Belediyesi'nin sosyal haklara saygısızlığından ve ücretler meselesini çözüm getirici bir şekilde düşünmek istememesinden dolayı greve başlamıştır. Grev, tiyatrocuların üye bulundukları Tİ - SEN Sendikası tarafından yönetilmekte, Uluslararası FIA Örgütü tarafından desteklenmektedir. Özel tiyatrolar da grevcileri desteklemekte, grev yararına temsiller vermektedirler. Grev yapan tiyatrocular, grev süresince çeşitli alanlarda açık hava oyunları düzenleyerek halkla kaynaşmayı gerçekleştireceklerini açıklamışlardır.

Beraat etti

Zamlarla ilgili bir protesto bildirisi yayınladığı için hakkında dâva açılan TİP Konya İl Başkanı Ali Kurt, Toplu Basın Mahkemesi'nde beraat etmiştir. Ali Kurt hakkında aynı suçtan daha önce Prof. Sulhi Dönmezer'in bilirkişi raporu üzerine 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce 2,5 ay hapis cezası verilmiş, ancak Ali Kurt usul bakımından kararı temyiz etmiştir. Yargıtay mahkûmiyet hükmünü bozduğundan dâva Toplu Basın Mahkemesi'ne geçmiş, bildiride suç görmeyen mahkeme heyeti Kurt'u beraat ettirmiştir.

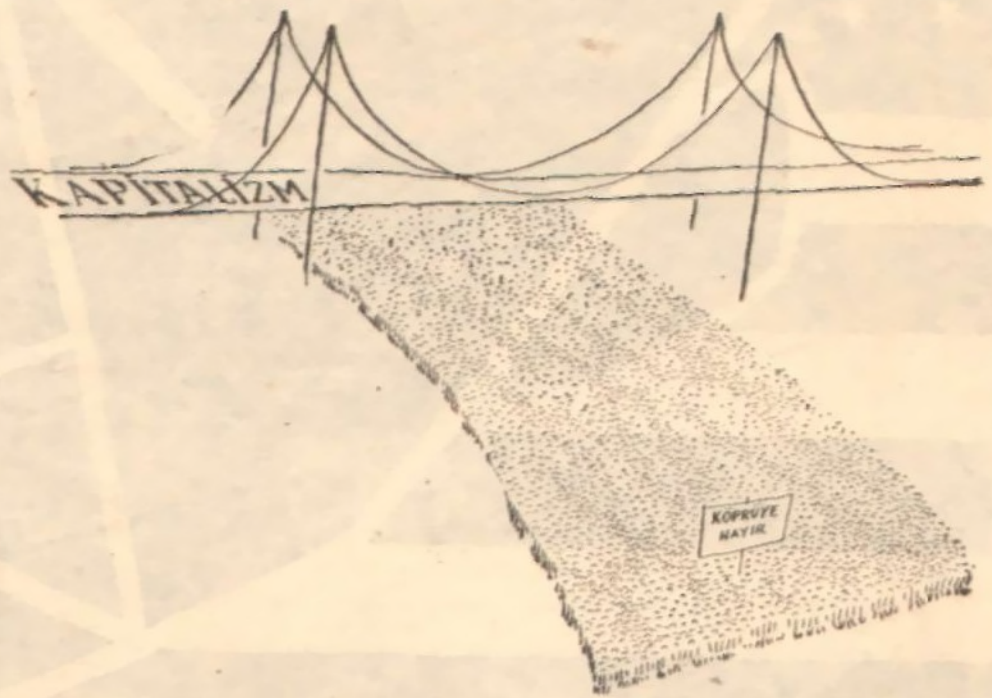
16 *nisan*

ANT beraat etti

ANT aleyhinde açılan dâvalardan ikisi daha beraatle sonuçlanmıştır. Arkadaşımız Yaşar Kemal'in yazdığı «Kurdurmuşluk» başlıklı fıkrada T.C.K.'nun 312. maddesi ihlal edilerek sınıfların tehlikeli surette kin ve adavete tahrik edildiği iddiasıyla açılan dâvanın son duruşmasında avukatımız Müşür Kaya Canpolat savunma yapmış, bunun üzerine Toplu Basın Mahkemesi oybirliğiyle Yaşar Kemal ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın beraatlerine karar vermiştir. Doğan Özgüden aleyhine «Bu terör ergeç sizi kahredecektir» başlıklı yazısından dolayı Tedbirler Kanunu'na göre açılan dâva da karara bağlanmıştır. Avukatımız Müşür Kaya Canpolat'ın yaptığı savunmadan sonra Toplu Basın Mahkemesi, bir üyenin muhalefetine karşılık oy çokluğuyla Doğan Özgüden'in beraatine karar vermiştir. Öte yandan, Yaşar Kemal, ANT'ın 83. sayısında yayınlanan «Kanlı İktidarın Ortakları» başlıklı yazısından dolayı sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı ile birlikte yargılanmıştır. Kabacalı hakkında, ayrıca, ANT'ın 108. sayısında yayınlanan FKF bildirisinden dolayı «halkı kanunlara karşı gelmeğe teşvik ve sınıfları tehlikeli surette kin ve adavete tahrik etmek» iddiasıyla Toplu Basın Mahkemesi'nde yeni bir dâva açılmıştır.

Uçan Pueblo olayı

Geçen yıl Pueblo Casus Gemisi'nin ele geçirilmesinden ve dünyaya rezil olmasından sonra da Birleşik Amerika, Kore'de casusluk faaliyetine ara vermemiş, bu defa da bir Amerikan casus uçağı Kuzey Kore göklerinde casusluk uçuşu yaparken Kuzey Kore'liler tarafından düşürülmüştür. 31 kişilik mürettebatı ile düşürülen «EC-121» casus uçağı, Pasifik'teki Amerikan Yedinci Filosu'na mensup bulunmaktadır.



17 nisan

Aydınlık'a baskın

■ Sosyalist dergi Aydınlık'ın idarehanesine perşembe günü saat 18'de sekiz polis memuru baskın yapmışlardır. Arama kararına konu olan bildirilerden bir tek dahi bulamamaları üzerine, derginin yayın hayatına devam edebilmesi için zorunlu bir çok evrak ve yazıyı keyfi ve kanunsuz bir tutumla alıp götürmüşlerdir. Derginin abone kayıt defteri, yayınlanmamış onbeş yazı ve bütün yazışmalar zaptedilen evrak arasındadır. Bugünlerde matbaaya verilecek olan. 7. sayı yazılarını ve abone adreslerini alıp götüren polis, anayasayı fiilen ihlal etmiştir. Gene anayasamızın haberleşmenin gizliliğiyle ilgili hükmü himayesinde olan ve herhangi bir suç iddiası olmaksızın derginin yazışmalarının zaptedilmesi, polisin anayasa hükümlerini hiçe saymasının diğer bir örneği olmuştur. Bu arada Ankara 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararıyla Aydınlık Dergisi'nin 4. sayısı, yayınlanan bazı yazılarda suç görüldüğü gerekçesiyle toplatılmıştır.

Enstitüler anıldı

■ Köy enstitülerinin kuruluşunun 29. yıldönümü bu kurumlardan yetişen öğretmenlerin düzenledikleri törenlerle kutlandı. TÖS İstanbul Şubesi'nin yayınladığı bildiride, «Köy enstitüleri yıkılmıştır. Fakat felsefesi yörüngesine oturmuş, fikir muzaffer olmuştur» denilmektedir.

18 nisan

Öğrenci avı

■ Son işgal ve boykotlar, CHP-nin ihanetiyle kırıldıktan sonra Sükan polislerinin «öğrenci avı» bütün şiddetiyle gelişmektedir. Ankara'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş'ın isimlerini polise bildirdiği gençlerin avlanmasına devam edilirken, İstanbul'da da Çapa Yüksek Öğretmen Okulu Müdürü 33 öğrencinin ismini yakalanmaları için polise bildirmiştir. Mahkemeye sevkedilen 33 öğrenciden Aydoğan Şahin, Hasan Gün ve Salman Kaya tutuklanmışlardır. Çapa Yüksek Öğretmen Okulu Müdürü Ayhan Doğan, halen okulu faşist komandoların ve toplum polislerinin işgali altında tutmakta ve 250 devrimci öğrenciyi okula sokmamaktadır. Keyfi yönetimin en yüzkızartıcı örneklerinden birini veren Ayhan Doğan, daha önce bildiri dağıttıkları gerekçesiyle okuldan attığı 10 devrimci öğrenciyi de, Danıştay'ın iptal kararına rağmen okula kabul etmemekte direnmektedir. Müdürün bu tutumu yüzünden, okulda daha vahim olaylar olması mümkündür. Ankara'da ise Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde Rektör Kurdaş'ın jurnallemesi üzerine, Asistan Ergin Günce ile öğrencilerden Sinan Cemgil, Münir Ramazan Aktulga, Mustafa Taylan Özgür, İrfan Uçar ve Ahmet Sina adındaki öğrenciler aranmaktadır. ODTÜ-de yakalanan 109 öğrenciden 80'i serbest bırakılmıştır.

19 nisan

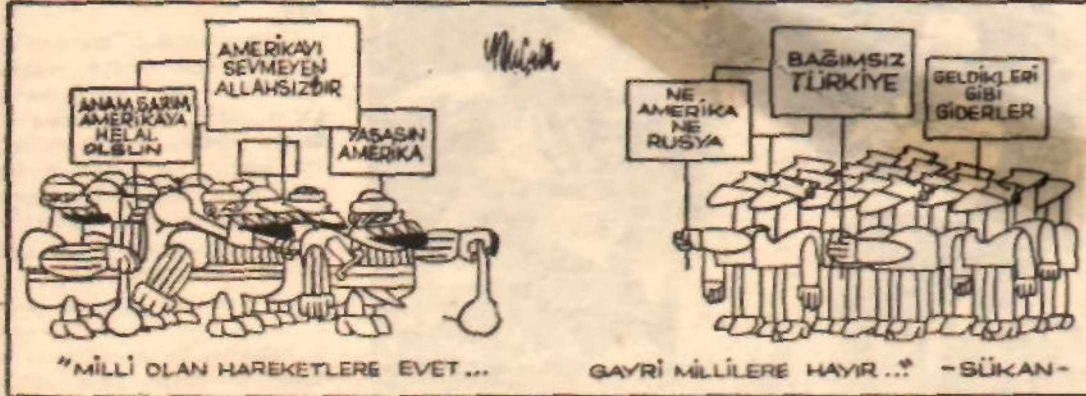
Çek Lideri Husak

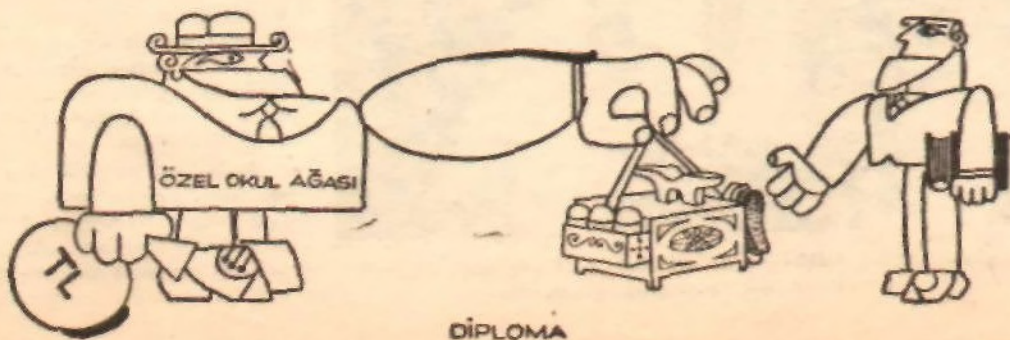
■ Çekoslovakya'da uzun süreden beri devam eden huzursuzluklardan sonra Çek Komünist Partisi Merkez Komitesi toplantısında Dubçek birinci sekreterlik görevinden istifa etmiş ve yerine Gustav Husak getirilmiştir. Yeni Birinci Sekreter Husak 56 yaşında olup Sovye'ler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle iyi ilişkilerin sürdürülmesinden yanadır. Komite, parti prezidyumu seçimlerini de yenilemiştir. Dubçek, yeni prezidyumda da yer almış olup aynızamanda Federal Meclis Başkanlığı görevini de üstlenmiştir. Husak demecinde «Bu değişiklik, ocak ayından sonra kabul ettiğimiz siyasetin en iyi şekilde uygulanmasını amaçlamaktadır. Yoksa yabancı propagandacıların ileri sürdüğü gibi ana siyasetimizde bir değişiklik yapılmış değildir» demiştir.

Robert Kolej Şenliği

■ Robert Kolej Talebe Cemiyeti'nin düzenlediği Üçüncü Robert Kolej Şenliği başlamıştır. 26 Nisan Cumartesi gününe kadar sürecek olan şenlikte çeşitli tiyatro, film gösterileri yer almakta, açık oturumlar düzenlenmektedir. 23 Nisan pazartesi saat 14.30'da kolej salonunda «Son gençlik eylemleri üstüne» düzenlenen bir açık oturumda gençlik örgütleri temsilcileri konuşacaktır. Ayrıca 22 Nisan salı günü 12.45'te «İstiklal Fedaileri» isimli önemli bir film de gösterilecektir.







DOĞAN ÖZGÜDEN

Evet, Aşırı Solcuyuz

BÜTÜN dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de emekçi sınıfların bilinçlenmesinden, bu soygun ve dışa bağımlılık düzenine son vermesinden korkan ağa - komprador - bürokrat üçlüsü, daima bir takım tabular yaratarak onların arkasına gizlenmiş, sivri kelimeler imal ederek bunlarla halkın gözlerine mil çekmiştir. Düne kadar «solcu» kelimesi bu tabulardan biriydi. Ne zaman ki Türkiye'n'n sosyal yapısındaki değişikliklere paralel olarak emekçi sınıfların bilinçlenmesi bütün engellemelere rağmen önlenemez olmuştur, o zaman «solcu» kelimesi bürokrat kanat tarafından ustalıkla tabu olmaktan çıkartılmış, hattâ kırk yılın kapıkulu zorbası «Paşa» bile birdenbire «solcu» kesilivermiştir. Ama bir tabu yıkılırken, yerine bir başka tabu da dikilivermiştir. Bu «aşırı solcu» deyimidir. Bugün «Paşa»nın sözünü ettiği reformlardan daha fazlasını isteyen, Türkiye'nin bağımsızlığı konusunda «Paşa»nın görüş çizgisini aşan bilcümle Türk vatandaşları için damga hazırdır: «Aşırı solcu!» NATO'ya mı karşısın, Amerika'nın politik, ekonomik, askeri hegemonyasına kökten mi karşısın, düyunu umumiyenin ikinci edisyonu Konsorsiyum'a mı karşısın, toprak reformunda azami mülkiyet sınırı olarak 500 dönümü mü öneriyorsun? Damgadan kurtuluş yok: «Aşırı solcu!»

ESKİDEN Amerikalılar da kendi empoze ettikleri düzene başeğmeyenlere «solcu» diye saldırırlardı, şimdilerde onlar da ağız değiştirmişlerdir. Amerika'nın CIA yetiştirmesi büyükelçisi Komer'in giderayak verdiği küstahça demeci okuyun: «Türkiye'deki aşırı solcular Vietnam hakkındaki bilgilerini Bizim Radyo'dan alıyorlar... Türk aydınları gerçek yerine aşırı solcuların yarattıkları efsaneleri görüyorlar... Aşırı solcular «komprador», «kapitalizm» gibi aptalca deyimler kullanmaktadırlar... Türkiye'deki aşırı solcuların şahsıma karşı kullandıkları hakaretamiz deyimleri, benim hakkımda Kuzey Vietnamlılar dahi kullanmamışlardır...» Komer'in bir aptallık, bir ahmaklık şaheseri olan demecini haydi şu «aşırı solcu»lardan yediği darbenin yarattığı sersemliğe verelim. Ya halefi? Yeni büyükelçi Handley de, Türkiye'deki Amerikan aleyhtarı gösterileri bir avuç «aşırı solcu»nun eseri olarak göstermek gayreti içindedir. Ama adamlara neden şaşmalı? CHP Yönetim Kurulu Türkiye'deki anti - Amerikan hareketleri bir avuç «aşırı solcu»nun marifeti ilan etmemiş midir? Ve halen devam etmekte olduğu Amerika'daki «Çengel» ziyaretinde «Seçimlerde, TİP hariç, bütün partiler arasında dış politikada görüş birliği olacaktır. CHP ve iktidar partisi, NATO'ya taraftardır» diyen «Paşa»nın adamı Satır değil midir?

ÇİZGİ çekilmiştir: Bir yanda aşırı solcular, öte yanda solcu «Paşa»nın başını çektiği Amerikancı bürokrat - ağa - komprador koalisyonu... AP'siyle, CHP'siyle, YTP'siyle, MHP'siyle, MP'siyle, Amerikan beslemesi sendikalarıyla, beyinlerini Amerikan çıkarlarına kiralamış bilim adamlarıyla, «gözden geçirilmiş Amerikan dostluğu» kusan rotatifleriyle bilcümle Amerikancı ve çıkarcı takım bu kervanın içindedir. Hele hele, Amerikan Kongresi'ne sunulan «Wood-Mac Lintock Raporu»nda Türkiye'nin 7 ülke ile birlikte «stratejik önemi dolayısıyla Amerika'nın vazgeçemeyeceği ülkeler»den biri olarak ilan edilmesi, yeni büyükelçi Handley'in «CIA faaliyetlerini veto hakkına sahibim» derken CIA'nın Türkiye'de at oynattığını itiraf etmesi, bizim Amerikancı takımı adamakıllı hizaya getirmiştir. Hattâ, «Madem Amerika bizden vazgeçemiyor, öyleyse daha fazla şeyler kopartalım» diye kaleme sarılan Paşa'cı akhevveller dahi şanlı basınımızda ispatı vücut eylemiştir. Madem ki Amerikancılığın, sömürücülüğün karşısında olmak «aşırı solcu»luktur, öyleyse biz de göğsümüzü gere gere haykırıyoruz: «Evet, biz aşırı solcuyuz!» Ve aşırı solcular olarak, bu Amerikancı takıma karşı bütün imkanlarımızla, canımız ve kanımız bahasına da olsa savaşacağız! Ta ki bu halk kapıkulu bürokrat - ağa - komprador takımının sömürüsünden, bu ülke Amerika'nın pençesinden kurtuluncaya dek...



RAHMİ GÖNÜLTAŞ
— Polis Kurbanı Savcı —

Polis mi, haydut çetesi mi ?

Sükan'ın polisleri, gençleri ve halkı kurşundan geçirdikten sonra şimdi de, iktidardan aldıkları cesaretle, cumhuriyetin savcılarını temizlemeğe başlamışlardır. *Şerefliköçhisar* Savcısı Rahmi Gönültaş daha önce suç işleyen bir polisi tutuklattırdığı için, polis teşkilatının 124. kuruluş yıldönümünde üç polis tarafından kollarından tutulmak suretiyle sokak ortasında sekiz kurşunla ağır yaralanmış ve tedavi edilmek üzere kaldırıldığı hastanede ölmüştür.

Öte yandan, geçenlerde evinde yatmakta iken meçhul şahıslar tarafından kurşun yağmuruna tutulan Koyulhisar Cumhuriyet Savcısı Şiar Yalçın da, «hayatı tehlikede olduğu» gerekçesiyle Erzincan'ın *Kemah İlçesi'ne sürülmüştür.* Oysa Kemah İlçesi'nde kuvvetli bir zabıta teşkilatının olmadığı ve Yalçın'ın hayatının orada daha çok tehlikeye maruz kalacağı bilinmektedir. Şiar Yalçın, bu nedenle, bu keyfi tayine itiraz etmiştir.

Bu arada, Koyulhisar'da Şiar Yalçın'a ateş eden şahısları, bizzat Kaymakam Necat Aksu'nun kışkırttığı tesbit edilmiştir. 10 kişi yazılı olarak verdikleri ifadelerinde, Necat Aksu'nun *«Bu işi Suşehri'nde* yapamadılar. Koyulhisarlılar erkekliklerini göstersinler» dediğini belirtmişlerdir.

Cumhuriyet nizamını korumakla görevli *savcıların* dahi hayatlarının tehlikede olduğu bir ülkede İçişleri Bakanı'nın ve Başbakan'ın can ve mal güvenliğinden söz etmesi, vatandaşla alay etmekten başka bir anlam taşımamaktadır.



ŞİAR YALÇIN
— *Hayatı tehlikede!* —

İNÖNÜ'NÜN KAFASINDAKİ TİLKİLER !



ÜNLÜ sözdür: «İsmet Paşa'nın kafasında dokuz tilki dolaşır, dokuzunun da kuyrukları birbirine değmez!»

«Paşa»nın kafasında hangi tilkilerin dolaştığı adeta bir «devlet sırrı»dır ama, son olaylar ve açıklamalar, özellikle 1969 seçimi arifesinde son bürokrat paşanın kafasında hangi tilkilerin dolaştığı ve tilki trafiğinin nasıl düzenlendiğine dair yeterli ipuçlarını, hattâ kesin kanıtlarıyla vermektedir.

Bu defa Paşa'nın kafasındaki trafik lambalarının anahtarı Washington'ın elindedir.

İnönü, bu güdümlü tilki *trafiğinde, oyuna getirebildiği* bütün unsurları yola koşmuş fır döndürmektedir. En hızlı devrimci görünenlerden, düne kadar bir numaralı siyasi rakibi sayılan kişilere kadar...

Muhalefete düştüğü günden beri her türlü kışkırtıcılığı mübah gören İnönü artık her ağzını açışında «Huzur» demektedir, «Denge» demektedir... Huzur ve denge uğruna yapmayacağı şey yok gibidir. Ama huzur, çıkar çevrelerinin huzuru, *denge*, Amerika'nın tasarladığı dengedir. Son bürokrat paşanın görevi, Washington'da çizilen bu huzur ve denge planını tilkilerin kuyruklarını birbirine *değdirmeden uygulamaktır!*

Amerika'nın huzur ve denge planında başrol, uygulayıcılık rolü İsmet Paşa'ya verilmiştir, zira Demirel iktidarı, dört yıllık icraatı süresince, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin çıkarlarını Türkiye'de koruyamayacak ve sürdüremeyecek kadar beceriksiz olduğunu ispatlamıştır. Şu halde yerinin tecrübeli bir denge üstadı tarafından doldurulması gerektir, aday da İnönü'dür.

İnönü, Amerika'nın kendisine layık gördüğü rolü derhal benimsemiştir. Her ne kadar bir süre «anti - emperyalizm» türküleri söylemişse de, Amerikan emperyalizmini Türkiye'ye musallat eden bizzat İnönü'dür. CHP'nin yapısı itibariyle kökte Amerika ile bir aykırılığı yoktur. Üstelik Türkiye'nin ekonomik, politik ve askeri hayatı üzerinde Amerika'nın ağırlığı başedilmez olduğuna göre, Paşa'nın Washington dümensuyuna girmesinden daha doğal bir şey düşünülmemelidir.

İşte bu hesaplarladır ki, İnönü önce, gezici olağanüstü büyükelçi McGhee'nin Ankara'yı ziyareti sırasında Amerika'ya «denge» oyunu için «evet» demiş, bundan böyle CHP'nin anti - Amerikan hareketlere katiyen müsamaha göstermeyeceği yolunda garanti vermiştir. Bunu Amerika'dan, NATO'dan, yabancı sermayeden yana demeçler izlemiştir.

Bu demeçlerle gerekli teminatı verdikten sonra Amerika iktidar için CHP'ye yeşil ışığı yakmıştır. Başta Kemal Satır olmak üzere, Erim, Göğüş, Erten, Yurdoğlu'nun Amerika'ya davet edilmeleri, CHP için iktidar yolunda en önemli *engelin kalktığının kanıtı olmuştur.*

Ancak Amerika ne kadar yeşil ışık yakarsa yaksın, CHP'nin tek başına iktidara gelemeyeceği de bir gerçektir. Çünkü yıllar yılı halkı yoksulluk, sefalet içinde süründürmüş, jandarma dipçiği altında inletmiş bir CHP'nin halkın desteğini kazanarak tek başına iktidara gelebilmesi bir hayaldir. Fakat iktidara gelebilmenin bir başka yolu vardır ve «Paşa» bu konuda oldukça tecrübelidir. Bu koalisyon ortaklığı yoludur.

Koalisyon ortaklığını sağlamanın tek yolu ise, rakip partilerin güçlerini bölmek, özellikle AP'yi tek başına iktidara *gelemeyecek duruma düşürmektir.*

Kendisine en büyük rakip gördüğü TİP'in meclisteki temsilci sayısını düşürmek için milli bakiye kanununun kaldırılmasını destekleyen İnönü, AP'yi bölmek ve halk nazarında itibarını sarsmak için de binbir tertibe başvurmuştur.

Bu tertiplerden en büyüğü, sokak hareketlerini el altından körükleyerek AP'yi sertliğe itmek, ondan sonra da kargaşana geçip seçmene özlediği huzur ve sükûnu sağlayacak bir denge partisi rolünü oynamaktır. Uzun süre anti - emperyalist ve sol bir parti gibi görünerek bazı sol çevrelerin ve özellikle bir kısım gençliğin güvenini kazanan CHP, bu oyunu ustalıkla tezgâhlamıştır.

«Paşa», kasım ayındaki Mustafa Kemal Yürüyüşü'nde, Komer'in arabasının yakılması olayında ve son olarak üniversite boykot ve işgal hareketlerinde hep aynı oyunu oynamıştır.

CHP, bu oyunda, devrimcilik ve bağımsızlık edebiyatıyla düne kadar peşinden sürüklediği kimselere resmen ihanet etmiştir. Bu ihanetin safhaları, ANT'ın bir önceki sayısında açıklanmıştır.

İhanetin son perdesi ise geçen hafta oynanmıştır.

CHP Merkez Yönetim Kurulu, yayınladığı bildiri ile, devrimci, anti - emperyalist gençliği en ağır şekilde suçlamış, üniversiteye jandarmanın ve toplum polisinin girmesi için fetvayı vermiştir.

13 Nisan sabahının saat 4.5'unda bindirilmiş jandarma birlikleri Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ni sarmışlar, daha sonra toplum polisleri üniversite binalarına girerek ortalığı hallaç pamuğu gibi atmışlar, öğrencileri tıpkı Teknik Üniversite baskınında olduğu gibi pijamalarla, yakapaça sürüklemişlerdir. Bu arada sözümona bir sürü suç unsuru ele geçirilmiştir. Sosyalist Fikir Kulübü'nde ele geçirilen Che Guevara'nın ve Ho Şi Minh'in resimleri gazetelerde yıkıcı ve bozguncu faaliyetlerin delili olarak sergilenmiştir. Hele geçen yıl Che Guevara'nın Gerilla Günlüğü'nü iftiharla tefrika eden İnönü çizgisindeki Yeni Gazete, aynı Guevara'nın fotoğrafını suç delili olarak göstermek garabetine bile düşmüştür. Ya, bir zamanlar Cezayir'lilerin göğüsler'[de] Mustafa Kemal'in resimlerini sakladıklarını gururla yazan gazetelerin bugün tıpkı *Mustafa Kemal gibi ulusal kurtuluş* mücadelelerinin sembolü olmuş kişilerin resimlerini duvarlara astıkları için Türk gençlerine saldırmalarına ne demeli? Ama, İnönü ve onun çizgisinde olanlar için önemli olan ulusal kurtuluş savaşları değil, Amerika'nın çıkarlarıdır.

İsmet Paşa'nın kafasında koşturduğu tilkilerden biri olan Kemal Kurdaş'ın bu ihanet oyunundaki rolüne de mim koymak lazımdır. Öğrenciler işgali sona erdirmeye forumda karar verdikleri halde, Amerikancı ve İnönü'cü rektör Kurdaş işgalin kaldırılmasını beklemeden üniversiteyi kapattırmış, *Sükan'a mektup göndere*rek polis ve jandarmayı üniversiteye davet etmiştir. Polis baskınından sonra da kendi öğrencilerini birer birer polise ihbar etmiştir.



ODTÜ'de ÖĞRENCİ AVI
— «Paşa»'nın ihanetinin kurbanları —

Yine bu arada, ODTÜ'nün hukuk müşavirinin, aynı zamanda Ulus Gazetesi'nin avukatı ve İnönü'nün danışmanlarından biri olduğu da göz önünde tutulmalıdır.

Oyun o kadar meydandadır ki, polis üniversiteye sokulup öğrenci ile AP karşı karşıya getirildikten, CHP «huzur ve denge partisi» rolünü oynadıktan sonra aynı Kemal Kurdaş, daha önce ekime kadar kapattığını ilan ettiği üniversiteyi tekrar açtıracağını yüzü kızarmadan söyleyebilmiştir.

İnönü'nün ve umumi kâtibi Ecevit'in bu *ihanetleri gençlik*te haklı bir tepki yaratmış, öğrenci birlikleri yayınladıkları bildirilerde İnönü'yü ve Ecevit'i lanetlemişlerdir. Ama ne gam? *Seçim oyununda gençlik kitlesi*nin önemli bir oy potansiyeli yoktur ve zahiri bir huzur peşinde koşan seçmen kitlesi bir avuç gence nazaran «Paşa» için daha makbuldür.

Bu bakımdan CHP'ye yandaş oldukları bilinen sosyal demokrasi dernekleri üyelerinin gösterdikleri tepkiler, olağanüstü kongre talepleri ve seçimlerde CHP'yi desteklememe tehditleri



İnönü'nün yeşil ışık yakmasından sonra basılan Ortadoğu Teknik Üniversitesi Jandarma kordonu altında



TOPLUM POLİSİ FAALİYETTE

Yalnızlığın Gücü

Yaşar Kemal

Türkiye çok umutlu bir memleket, Türkiye olanakları bol bir memleket. Türkiye kişiliği olan bir toprak parçası.. Aşağı yukarı iki yüz yıldan bu yana bocalıyoruz. Bunun sebeplerini bilim adamlarımız, politikacılarımız araştırmağa başladılar. Bu sebepleri bulmak epeyce işimize yarar. Bocalamamızın araştırılması bile işimize yarıyor. Bugünlerde çıkan iki kitap, Doğan Avcıoğlunun «Türkiyenin Düzeni» ve İdris Küçükömerin «Düzenin Yabancılaşması» çok büyük ilgi uyandırdı. Aydınlarımız son günlerde hep bu kitaplardan söz ediyorlar. Bu iki karşıt görüşü savunan kitaplardan.. Türkiye üstüne eğilen bu iki inceleme aydınlarımızın sorunu oldu. Yüzyıllardır geleneği kapıkulu aydınlığı olan aydınlarımızın Türkiye üstüne böylesine eğilmeleri, bir gerçeği aramaları epeyce umutlu bir şey.. Hele iki yazarın böylesine derin incelemelere girişmeleri... Bu iki kitabın hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğu üstünde konuşmayacağım. Bu iki kitab yöresinde kümelenen ilgi beni sevindiriyor. Bence bu güzel bir başlangıç. Kendi sorunlarımıza ilgi. Kusurlarımızı, gücümüzü anlamağa çaba..

Bir de böyle olumlu yanlarına karşın son zamanlarda memleketimiz epeyce karıştı. Ferman okunmuyor tozdan dumandan. Kimin ne dediği anlaşılmıyor. Çok şaşırtıcı işler oldu. Örneğin kırk yıllık Halk Partisi solcu bir parti oluverdi çıkta Temelinde derebeyin zulmü, bürokrasinin diktası, tüccarın imansızlığı olan bir parti solcu oluverdi. Biz buna şaşıverdik. Halbuki bilmeliydik ki, ortadireği bürokrasi olan bir partinin temelinde oportünizm de var.. Bürokrasi koşulların kalıbına gire gire yöneticiliğini sürdürmüştür. Elbet, bürokrasi daha çok tutucudur. Bu onun ana niteliğidir. Bir dengede yöneticiliğini sürdürüp gitmek ister. Hiç kimsenin dostu değildir bürokrasi, kendi dostudur. Nasıl komprador burjuvası kendi dostu, nasıl emekçi kendi dostuysa.. Yalnız bürokrasi işine gelince komprador kalıbına girebilir, işine gelince emekçi.. Halk Partisinin tarihine bir bakalım, ağırlığı burjuvalarda olmasına karşın, bazı sürelerde halka, yani emekçilere doğru azıcık eğilimler de göstermiştir. Tatbik edemediği toprak kanunu... Kurup kapatmak zorunda kaldığı Köy Enstitüleri.. v.b.

CHP'nin halka doğru eğilimi devede kulak ama, gene de bir eğilim.

Bir zamanlar bütün solcuları aynı kalıba koyuyorlardı. Batmanı çakıla karıştırıyorlardı. Marksisti, ütopyacısı, sosyal demokratı, sosyalisti hep aynı yerdeydi. Aralarındaki farklar pek öyle belli değildi. Bugünlerin karışıklığı ak koyunun, kara koyunun belli olmağa yüz tuttuğundan dolayıdır. Türkiyede sosyalist kavga geçit dönemini yaşıyor. Herkes safını buluyor. Onun için ortalıkta tatlı bir arınma var. Bu arınma birkaç yıl sürecek.

Yıllar yılı sosyalist geçinip de sonra Halk Partisinin kucağına, türlü bahanelerle atılacaklar atılacaklardır.. Bir kısım kişiler de gene öyle, ben sosyalistim, Marksistim, komünistim, diye ortada dolaşıp duracaklar.. Böyle bir süre dolaşıp yokolacaklar. Kadrolaşmak iaf adamlarına gün yüzü göstermez, onları siler süpürür ortadan kaldırır.. Sosyalist örgütünde, yani İşçi Partisinde kalanlar da sağlam militanlar olarak pişecekler, işte o zaman sosyalist örgüt bütün kusurlarından arınacak.

Sömürgeciliğe karşı bileşik cephe mi, böyle her ağızdan bir ses çıkmayacak. Biz Halk Partisine sen sömürgeciliğe karşısın, çünkü sen sömürgecilere karşı savaş verdin, diyeceğiz. O bazan, ben sömürgeciliğe karşıyım diye dil ucuyla söyleyecek. Bazan kim demiş, Türkiye bağımsız değildir, diye kükreyecek. Bütün bunlar ortadan kalkacak.

Cepheler olağan olarak şöyle kurulacak: Sen Halk Partisi misin, sömürgeciliğe karşı mısın, buyur efendi. Ben de sosyalist örgütüm, ben de sömürgeciliğe karşıyım. Başlayalım savaşa.. Ben bu döğüşte sosyalist Türkiye diyerek yola çıkarım.

Halk Partisi de, kendi ilkeleri içinde, memleketin sömürgeleştiğine inanıyorsa, hiç sanmıyorum ya, kendine göre bağımsızlık savaşını versin. O da bağımsız Türkiye, diye yola çıksın.. Ben sosyalist Türkiye diye diye yola çıkarım, bağımsızlığın başka türlü gerçekleşeceğine inanamam. Halk Partisi de, eğer sömürgeleştiğimize inanıyorsa, o da bağımsız Türkiye diye yola çıkar. Biz ikimiz sömürgecilere karşı, bağımsızlık yöresinde güçbirliği yaparız.

Yok, eğer sen beni bağımsızlık adına, sosyalist ilkelerimden sıyırıp, Halk Partisinin kanadı altına sokmak istersen, bileşik cephe diye bir uyduruk adına, ben sana sosyalist falan değil, Halk Partisinin bir adamısın derim ve sana da Halk Partisine de yüz çeviririm. Sen kendi ilkelerinin sınırı içinde, ben de kendi ilkelerimin sınırında bileşik cephe kuralım mı? Amanın ne duruyorsunuz, Türkiye böyle daha kolay kurtulur. Sosyalist örgüt böyle bir çağrıyı çok yaptı. Her gün, her gün de yapar.

Halk Partisi kendisiyle işbirliği yapan bazı sosyalistlerden kuşkulanmış. Onlara veryansın etti. Bana öyle geliyor ki, o kuşkulandıkları insanlar yakın dostları... Yoksa, başka türlüsü olsa, sosyalist örgütü parçalayıp, Halk Partisi bayrağı altına çağırırlar mı emekçileri?

Bağımsızlık kavgası çağımızda çok belalı bir kavgadır. Gittikçe de zorlaşmıştır. Her zaman zordu, diyeceksiniz ama, şimdi daha zor, Sömürgeciler iç hayınları çoğalttılar. Kompradorlarla savaşmak, sömürgeci ordusuyla savaşmaktan daha zordur. Eskiden bir millet bütünlüğü sömürgecinin karşısında olabilirdi. Şimdi sadece bağımsızlık savaşı vermek emekçiye düşüyor. Emekçi bu kutsal savaşta müttefikler bulabilir mi? Elbette bulacak. Bulması gerek. Bürokrasinin bir kısmı bu savaşa gelebilir.

Şimdilerde yalnız kalıyoruz diye bir telaş var. Bir süre emekçilerin gücü yalnızlıklarında da olabilir. Er geç memleketin vatansever, namuslu unsurları emekçilerin yanında bağımsızlık savaşına, sosyalist kavgaya gireceklerdir. Ortalığın arınmasını telaşsız beklemek gerek.

dahi «Paşa» ile umumi kâtibi tarafından kulak arkasına atılmıştır.

Gençlik olaylarında çevirdiği ustalıklı manevralarla AP'yi adamakıllı yıpratan ve anti - Amerikan hareketlere karşı tutum takınarak Amerika'nın kendisine karşı güvenini iyiden iyiye artıran «Paşa», bu arada AP'ye en büyük darbeyi indirmek üzere bir başka oyunu tezgâhlamıştır.

Bu defa İnönü'nün kamçıladığı tilki, ezeli rakibi Bayar'dır. «Paşa», Bayar'ın siyasi haklarının iadesi konusundaki ihtirasından yararlanmaktadır. Bilindiği gibi, eski Demokratlara siyasi hakların iade edilmesi AP'nin son büyük kongresinde oybirliğiyle kabul edilmiştir. Ne var ki, AP'li parlamenterlerin çoğunluğu, eski DP'lilere siyasi haklarını iade ettikleri takdirde, kendilerinin bir daha parlamentoya girmelerinin çok zor olacağını bilmektedirler.

Ne olursa olsun siyasi haklarına kavuşmadan hayata gözlerini kapamamak azminde olan Bayar da, «eski su müdürü»nün ve takımının bu kararsızlığı karşısında çeşitli tertiplere başvurmuştur. Bu tertiplerden en önemlisi, bir takım eski şöhretleri YTP'ye itmek, bu partiyi AP'nin karşısına bir alternatif olarak çıkarmak, seçimlerde açıktan açığa YTP'yi destekleyebileceği tehdidini kullanmak olmuştur.

İnönü eski cumhurbaşkanı ile «eski su müdürü» arasındaki bu gerginliği de derhal istismar etmek yolunu tutmuş, eski demokratların siyasi haklarının iadesine karşı olmadığını el altından Bayar'ın kulağına ulaştırmıştır.

Bundan sonra kendisine yakın gazetecileri seferber eden «Paşa», Bayar meselesini birdenbire ön plana getirmiştir.

«İsmet Paşa'nın yakın dostu» olduğunu gazetesinde iftiharla yazan Yeni İstanbul Genel Yayın Müdürü Kurtul Altuğ, önceki hafta Bayar'ın Bursa'da yaptığı özel bir konuşmayı «İnönü bile bizi affederdi» manşetiyle patlatmıştır

Hemen ardından Ankara'ya giden Altuğ, orada CHP'lilerle bu konuda temaslar kurmuş, hattâ CHP'lilerin «eski demokratların siyasi haklarının iadesi» yolunda bir teklif meclise getirebileceklerini öğrenerek (!) gazetesine yazmıştır.

Bunu, İnönü'nün yakın dostu Kurtul Altuğ'un geçen hafta Bayar'la yaptığı bir mülakat izlemiştir. Gayet hesaplı hazırlanmış olan sorulara tam İnönü'nün düşündüğü çerçeve içinde cevap veren Bayar, böylece bir bakıma ezeli rakibinin hazırladığı tuzağa kendi ağzıyla düşmüştür.

İşte Kurtul Altuğ'un, Bayar'ın ağzından almağa muvaffak olduğu İnönü ile ilgili sözler:

«İsmet Paşa'nın esas fikri, insanlık hakkının verilmesi için vatandaşlık hakkının verilmesi için, cebir demek olan kanun yollarını kapalı tutmamaktır. İsmet Paşa, kanun yollarını hiçbir zaman kapalı tutmak istemez ve bunun tarihi bakımdan mesuliyetini de üzerine almak hiç istemez. Ama takdirini kendisi kulanacaktır.

İsmet Paşa'nın hakkındaki notu tarih düşecektir. Ben İsmet Paşa'nın dendiği gibi, solcu olacağına inanmıyorum.

Ortanın solu, sosyal adalete, insan haklarına, emek hakkına dayanan bir «karma ekonomi» düzeninin kurulmasını öngörüyorsa, altına imzasını atmayan babayiğit var mı?»

Ve işte Bayar'ın çizdiği tablo:

«Memleketimizin muhtelif cephelerinden içinde düştüğü durum, böyle devam ederse, VAHİM HADİSELERİN arifesinde olduğumuzun işaretidir. Ben yakın tarihimizde, memleketimizin muhtelif yönlerden bu kadar karışık, bu kadar endişe verici duruma düştüğünü hatırlamıyorum.

Bu demeç tabii ki AP'yi allak bullak etmiş, eski demokratlar ve sempatizanları nezdinde «Paşa»ya puan üstüne puan kazandırmıştır. «Paşa», Türkiye'yi vahim hadiselerden kurtarmanın yolunu en amansız rakibine söyletmiştir: «Eski su müdürü»nün tecrübesiz kadrosundan memleketi kurtarmak! Sonrası? Herhalde tecrübeli eski demokrat kadrosunun da, tecrübeli «Paşa» kadrosunun da dahil olabileceği bir huzur ve denge koalisyonu!

Evet, «Paşa» şimdilik tilkileri kuyruklarını birbirine değdirmeden fır döndürmektedir.

AP dahil, NATO'cu ve Amerikancı bütün partiler, muhteris eski DP'liler, Amerikancı sendikalar, hâlâ CHP'den medet uman ilericiler, Bâbıâli'nin bütün gazeteleri bu tilkiler trafiğinde kendilerine düşen görevi elhak yerine getirmektedirler.

Emekçi halk kitleleri tam bilinçlenip kendilerini komprador - ağa - bürokrat vesayetinden kurtarmadıkça ve siyasi hayata kendi öz partilerinde ağırlıklarını koymadıkça da, «Paşa»nın bu Amerikan planlı tilkiler trafiğini bozmak pek kolay olmayacaktır.

Diyarbakır ve Söke'de halk direnişi

Diyarbakır'da doğu halkının direnişine binlerce vatandaş katılmış, eşit ve insanca yaşamak için mücadele azmini belirtmişlerdir.

İKTİDARIN baskıları arttığı oranda emekçi halkın bilinçlenmesi de artmakta, aynı şekilde faşist tasarılarla susturulmak, sömürülmek istenen halk, her geçen gün yeni yeni protesto hareketleri, direniş mitingleri düzenleyerek her çeşit kanunsuzluklara karşı çıkılacağını ilgililere ihtar etmektedir.

Burjuvalar için «hizmete açılan» Kültür Sarayı ile, Boğaz Köprüsü ile ve yeni soygun tasarıları ile uğraşan AP iktidarının son bir defa daha uyarılması için geçen hafta da Diyarbakır ve Söke'de mitingler yapılmıştır. Doğrudan doğruya çilekeş *Doğu halkı* ve *Söke emekçileri* tarafından düzenlenen bu mitingler, gençlik örgütlerince de desteklenmiştir.

DİYARBAKIR'DA

Doğu halkının düzenlediği **«Hürriyet Mitingi»**, geçen pazar saat 13.00'de, Diyarbakır'ın Belediye Meydanı'nda yapıldı. **«Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısı»**nı, daha genel olarak iktidarın faşist baskılarını yermek ve Doğu halkının uyanışını dile getirmek amacıyla düzenlenen mitingte yer alan şu dövizler, Doğu'nun varlığını ve gücünü daha etkili olarak duyuruyordu:

«Aç insanlar faşist kanunlarla susturulamaz.»

«Halkın uyanmasın diye, koruma kanunu çıkarılır niye»

«Boğazda sefa, Doğuda cefa».

«Bay *Demirel*, Anayasa çizgisine gel.»

«Hasan Dinçer, Anayasaya vurma hançer.»

«Faruk Sükan, gafletten uyan.»

«Düşünceye gem vurulamaz.»

«Anayasayı halk olarak bizler koruyacağız?»

«Halktan yana olan Anayasamızı hiçbir güç değiştiremez.»

«Anayasayı mı, yoksa sömürünüzü mü korumak istiyorsunuz?»

Ve bir kürtçe pankart. Türkçesi şu:

«Bayarın varisi Morison, sakın elini güçlü çarkın önüne koyma, o çark sömürücünün kafasını ezecektir.»

Mitingin yapılacağı gün Diyarbakır, *Doğu'nun bütün il, ilçe ve köylerinden gelen heyetlerin* hücumuna uğradı adeta. Ayrıca İstanbul ve Ankara üniversitelerinde okuyan doğulu öğrenciler, FKF Genel Sekreterliği, FKF Erzurum Sekreterliği ile Erzurum Güneydoğu öğrencileri Derneği de mitinge katıldılar. Gençlikle halkın eylem içinde, birlikte hareket etmesinin de en güzel örneğiydi bu miting.

Binlerce kişinin katıldığı mitingte çeşitli illerden gelen halk temsilcilerinden başka eski Şarköy müftüsü Mehmet Emin Bozarslan, TİP Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, FKF Erzurum sekreterliğinden M. Ali Adıgüzel ve Erzurum Yüksek Tahsil Talebe Cemiyeti adına Demir Pekol konuştular.



TİP Genel Sekreteri Tarık Ziya Ekinci, konuşmasında, AP iktidarının hazırladığı son tasarılar kanunlaştığı takdirde artık işçiyi, köylüyü, fukara esnafı, ezen sömürü düzeninden bahsetmenin mümkün olmayacağını belirterek şöyle dedi:

«AP iktidarı, başta Anayasa Nizamını Koruma kanunu olmak üzere, bütün bu kanunlarla yalnız ağaların, patronların ve *büyük sermaye* çevrelerinin menfaatlerini koruyan, fakat fukara emekçi halkın hak ve menfaatlerini tanımayan, Anayasa dışı bir düzen getirmek sevdasındadır. Bu düzenin adını koyalım: Sermayedar sınıfların hakimiyetini kuran bu düzenin adı faşizmdir. Hakim sınıfların diktatoryasıdır.

«Anayasayı savunmak için düzenlediğimiz bu toplantı, tarihi bir anlam taşımaktadır. Haksızlığa, adaletsizliğe ve keyfi idare özlemine karşı ilk büyük direnişin doğudan gelmesi, demokrasimizin geleceği için büyük bir teminattır.»

Mehmet Emin Bozarslan da tasarının hangi amaçlarla hazırlandığını belirterek Doğu halkı olarak, Türkiye *halkı* olarak faşist kanunlara karşı direnme hakkının kullanılacağını şöyle ifade etmiştir:

«*İktidarı eline geçiren* komprador burjuvazisinin siyasi temsilcileri özgürlüğü hazmedemediler, bize «acım» diyebilme özgürlüğünü *dahi çok gördüler* ve bu özgürlüğü de elimizden almak için planlar kurdular, oyunlar hazırladılar. İşte bu oyunlardan, bu planlardan biri de parlamentoya sevkettikleri «anayasa Nizamını Koruma Kanunu» tasarısıdır.

«Gerçi bu tasarının amacı tüm emekçileri, tüm aydınları ve tüm gençliği susturmak ve Doğu halkının içinden çıkan namuslu aydınların ağızlarına kilit vurmaktır.

«Siyasi iktidar anayasayı kime karşı korumak istiyor? Halka karşı mı? Oysa halk bizzat anayasanın sahibidir. Anayasayı halk faşist emellerine karşı, dikta heveslilerine karşı koruyacaktır. Özellikle anayasaya «evet» diyen Doğu halkı anayasaya el uzatılmasına müsaade etmiyecektir.»

FKF üyesi M. Ali **Adıgüzel**, Doğu'nun cefa çekerek ezilmesinde, horlanmasında okumuşların *büyük* payı olduğunu, 1960'a kadar bunların halkın ezilmesine aracı olduğunu belirtmiş, Demir Pekol adlı *gençlik temsilcisi ise faşizmin* oyunlarından söz açarak örnekler vermiş, Erzurum üniversitesinde doğulu devrimcileri aynı odaya yerleştirerek odalarına mikrofon konulduğunu hatırlatmış ve bu çeşit hareketleri meşru ve mazur göstermek için tasarının kanunlaştırılmasına çalışıldığını, mutlu azınlığın sermaye diktatoryası kurmasının öngörüldüğünü ifade etmiştir.

Binlerce kişinin katıldığı miting, faşist güçlerin saldırıya cesaret edememeleri yüzünden aynı olgun hava içinde sona erimştir.

SÖKE'DE

Yüz köy halkının ortaklaşa düzenledikleri **«Toprak Reformu ve bağımsızlık mitingi»** de 16 Nisan günü Söke'de, eski spor salonunda yapılmıştır.

Atalan ve *Göllüce* köylerindeki olaylardan sonra Ege bölgesinde kesif bir faaliyet gösteren ve köylülerin her çeşit hak *arama eylemlerini engellemek* için pusuda bekleyen egemen çevreler ve kiralık adamlarının, mitingin düzenleneceğini haber alır almaz, başvurdukları çeşitli oyunlar hedefine ulaşamamıştır. Gerçekte, mitingten önce ağaların köylüleri miting yapmaktan vazgeçirmek için bölgede yarattıkları terör sonuç vermemiş; Ziraat Odaları Birliği Başkanı ve 75 bin dönümlük toprak sahibi Fahri Tanman'ın yanında çalıştırdığı 308 ve Konya'dan getirttiği bin kişiyle mitingi basmak için yaptığı hazırlıklar da, fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Ancak, mitingten iki gün önce Atalan köyünde ağaların bazı adamları köy kahvesinde kavga çıkartarak dokuz Atalan köylüsünü jandarma nezaretine aldırmışlardır.

Miting, İzmir'den getirilen toplum polisinin **«sıkı tedbirleri»** arasında yapılmışsa da, *saldırganların polisten* **değil**, mitinge katılan üç binden fazla köylü ile iki binden fazla öğrencinin teşkil ettiği kalabalıktan korktukları ve bu nedenle saldırıya geçemedikleri bir gerçektir.

Nitekim Ege'nin yüz köyünden gelen üç binden fazla emekçi **«Toprak, toprak, toprak»**, diye bağırarak mitinge başlamışlardır. Mitingte yer alan dövizlerde **«Köylülere kölelik muamelesi yapılamaz»**, **«Sizin çiftlik anayasaya kapalı mı?»**, **«Sömürüye son»**, **«Anayasayı köylere kadar getireceğiz»**, **«Ağa *bizi* sömürdüğün artık yeter»** gibi cümleler ihtiva eden pankartlar taşımıştır. Ege Üniversitesi ile İktisadi ve Ticari *İlimler Akademisi* öğrencilerinin teşkil ettiği iki bin kişilik topluluk da mitinge iştirak etmiştir.

Konuşucular, ağalık düzeninin mutlaka son bulacağını ve topraksız yada az topraklı köylünün geçimine yetecek toprağa kavuşması ve sosyal adaletin gerçekleştirilmesi için mücadele edileceğini belirtmişlerdir. Konuşmalar yapılırken bir kısım köylülerin ağladığı görülmüştür.

TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar da miting komitesine bir telgraf göndermiştir. Aybar, telgrafında şöyle demiştir:

«Türkiye bugün Amerika'nın bir ileri karakolu durumundadır. Çıkacak bir savaşta ilk hedef biz olacağız. Gözlerinizi açınız. Devleti maceralara sürükleyebilecek olanlara fırsat vermeyiniz.

«Anayasa size toprak verilmesini emreder. Anayasaya sahip çıkarak toprak isteyiniz. Anayasa Kuvvai Milliye ruhunun *canlı tutulmasını emreder.* Anayasaya sahip çıkarak İkinci Milli Kurtuluş mücadelemizi cesaretle yürütünüz.

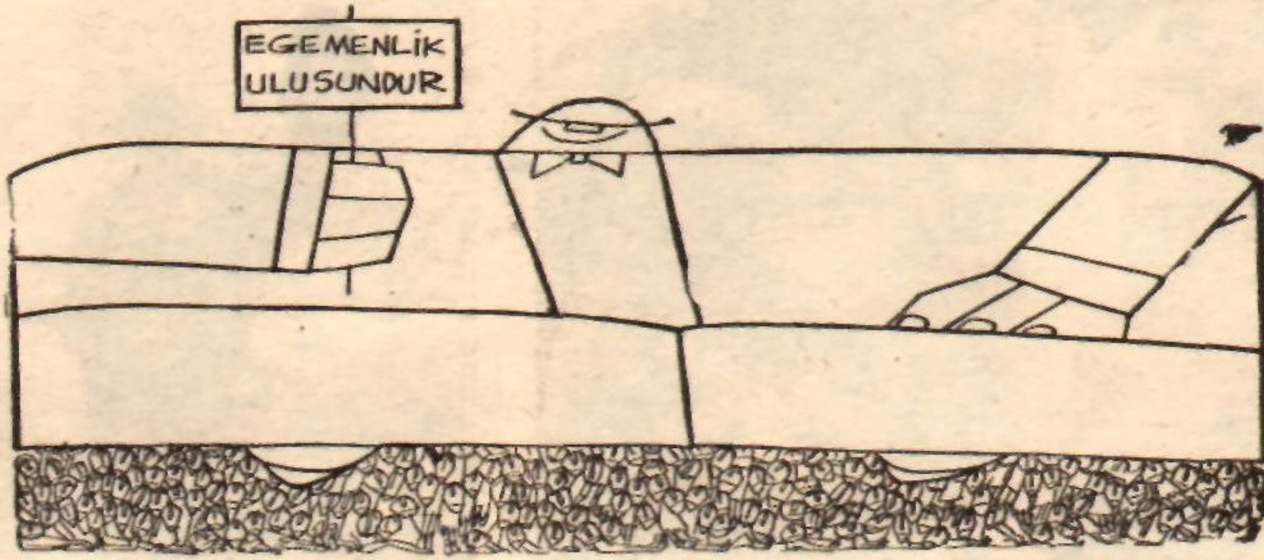
«Siz uyandıkça kurtuluş günü yaklaşmaktadır.»

Emekçi kitlelerin mitigleri, protestoları devam **edecektir.** Her çeşit faşist baskılara rağmen... Bu soygun düzeni son bulana, emekçi kitlelerin emeğinin karşılığını aldığı sosyalist düzen kurulana, köylü toprağa kavuşana kadar...

İskele Babaları ve Çocuklar

Gençlerin O.D.T.Ü.'sini (işgal filân değil) millileştirme hareketi, ilerde, devrimci eylemin nirengi noktalarından biri olarak anılacaktır. Çünki bu hareket üniversitelerimizdeki kaynaşmaya gayrı dönülemiyecek bir açıklık, belirginlik kazandırmış, böylece genel siyasa alanında yeni ve gerçeklere daha uygun bir kutuplaşmayla sonuçlanacağı şimdiden belli olan bir koşuşmaya yol açmıştır. Bundan böyle, siyasal köşe - kapmaca zorlaşmakta ve kuvvetler kendi tarihsel yuvaları içine oturmağa zorlanmaktadır. Gençler içinden çıktıkları, yada içine girmek üzre yetiştirildikleri egemen sınıfla ilişkilerini kökten koparıp, emekçi sınıfıyla ölüm - kalım birliğine girerek, yani devrimci çizgiyi olanca kalınlığıyla çekerek, yurdun alınyazısına sahip çıkma iddialarını kesin bir seçme zoru karşısında bırakmışlardır. **Ya halktan, haktan, bağımsızlıktan yanasın, yada sömürüden, sömürücüden, bağımlılıktan yanasın... Seç birinden birini!** diyorlar Devrimciliği ayna *karşısında* şapka seçme cilvesinden öte geçmemiş olanlar, bu **çil kasket** çağrısı karşısında bozulmuşlardır, daha da bozulacaklardır. İsyanları bundandır, hop - oturup hop - kalkmaları bundandır. **Biz sizlerden elimizi yıkıyoruz, ne haliniz varsa görün!** deyip, güzelim üniversiteyi Kurdaş'ın süngülü **kürtaj** ameliyesine terketmeleri bundandır. Bu, *babalarla çocuklar* arasındaki bir kuşak meselesi değil, bir namus ve t...k meselesidir. Missouri'lerin topraklarımıza yanaşmasına sürelerle iskele babalığı etmiş olanların babalığı bu kadar olacaktı elbet... Ve elbet efsanevi **Ecevit hüsnüniyeti** ergeç böyle bir **suikast'e** döndürülecekti. Anlamıyorlar ki, gençlere karşı giriştikleri bu tecrit manevrası, *aslında*, kendilerini **Milli Mücadele** geleneğinden ve **Milli Kurtuluş** geleceğinden tecrit etmedir. Gençlerin bugünkü yalnızlığı ise halklaşmanın ve halklaşarak çoğullaşmanın, çığlaşmanın, yığınlaşmanın başlangıcıdır. Öte yandan devrimci kadroyu şimdiye dek üstüne kurulup oturulacak bir bisiklet kadrosu bellemiş olanlar da artık *kavrasınlar* ki, yarının devrimci kadrosu bu gençlerin arasından ve böyle, Avcı taburlarına karşı döğüşe döğüşe kurulacaktır.

Can YÜCEL



Paşa'nın ve Amerika'nın oyunları

İdris KÜÇÜKÖMER

PAŞA'nın 10 Nisan 1969 tarihli demecinin Ulus'ta verilişi şöyledir:

«Bazı Cumhuriyet Halk Partililerin Birleşik Amerika'ya davet edilmeleri ve seyahatleri de ele alınarak, Amerika'nın Adalet Partisi'nden yüz çevirip CHP'ye meylettiği yolunda yorumlar yapılması veya Cumhuriyet Halk Partisinin bu davetlerden böyle anlamlar çıkardığına dair havadisler yayılmak istenmesi üzerine, CHP. Genel Başkanı İsmet İnönü dün, aşağıdaki demeci vermiştir:

— Bir müddet **sabrettikten sonra bir a**çıklama yapmayı gerekli gördüm.

Biz, politika olarak, milletlere düşmanlık yapılmamasını, sırası geldikçe, adlarıyla ilân ederiz.

Yabancı devletlerle ilişkilerin iç politikada yatırım konusu olması da, bizim geleneğimize ilkemize ve davranışımıza uymaz.

Herhangi bir yabancı devletle ilişkiyi iç politikada kullanmak, bağımsız bir Türkiye'nin emniyetine, menfaatine, haysiyetine aykırıdır.

Yabancı devletler davet yapabilirler; imkan olursa kabul edilir veya özür dilenir. Bunların hepsi nezaket hudutları içinde işlemlerdir. Bu yolda temaslar, milletler hayatında olağan şeylerdir.

Türk milletinin bu yoldan o **yabancı devletlere daha yakın veya daha uzak olacağı ihtimalinin ne düşünülmeye, ne anılmağa değeri vardır.**

Bir defa kesin olarak kamu oyuna bildirmeyi ödev saydım».

Aynı Paşa, D. Parti'nin son döneminde şöyle diyordu:

«Tarih kürsüsünden halinizi seyrediyorum. Suçluların telaşı içindesiniz.»

Biz şüphesiz tarih kürsüsünden değil de olaylar içinden seyrediyoruz: Subaylara vaktile «Millet düşmanınız» diyebilen İ. Paşa, Amerika ile iktidar için flörtünün açıklanması karşısında suçluların telaşı içindedir. Kısaca belirtelim.

● 1 — Büyük devletler bu arada Birleşik Amerika, (hattâ tahmin ettiğimize göre Rusya) Türkiyede açık bir dengesizliğe sebep olabilecek hareketleri istememektedir. B. Amerika, kendi dünya dengesi için gereken hesaplarında Türkiye'yi sabit bir durumda ele almak istemektedir. Amerika'nın Türkiye'nin ekonomik, politik ve askerî hayatı üzerindeki ağırlığını bütün partilerin gördüğü muhakkaktır.

● 2 — A. Partisi Hükümeti bu dengeyi sağlıyamamakta, hattâ iktidar olamamaktadır. İstediği bir kanunu gerekli kurullardan geçirmeye, uygulamaya muktedir gözükmemektedir. Millî Bakiye sistemini kaldıran A.P. değil, İ. Paşadır. Paşa istemeseydi, Millî Bakiye sistemi kalkmazdı.

● 3 — Tarihi yönetici bürokrasi'nin (kapıkullarının) **asıl partisi olan C.H.P. iktidarı, devlet mekanizmasından** tam olarak sökülememiştir. (D. P. ve A.P.'ye rağmen).

Türkiye toplumu için, eski değerler sisteminin, **islamcı kültürün, irrasyonel mistik şeyler olduğu iddia edilebilir. Fakat Türkiye halkı için laiklik ve batılaşma akımının daha irrasyonel daha mistik olduğu da bize göre** muhakkaktır. **Ve bürokratik iktidar laik - batıcı ideolojisi ile büyük ölçüde halkın üstünde ve hattâ ona karşı düşen bir iktidardır.**

● 4 — Amerika Türkiye'de istediği gibi bir denge ararken, Türkiye'de iktidar için mücadele eden güçleri kendi masasında sıralamaktadır. B. Amerika C.H.P.'nin iktidardaki yerini görmüştür. Onun ikinci plana atılamıyacağını anlamıştır. Doğrusu İ. Paşa da bunu iyi anlatmıştır. Paşa, A. Partisinin tecrübesiz politikasını Türkiyedeki huzursuzluğun beceriksiz bir aracı olarak teşhir etmiştir.

● 5 — C.H.P.'nin bürokratik hakimiyetine rağmen seçimle hükümet kuracak ekseriyeti asla alamıyacağını varsayıyoruz. A.P. Hükümeti vardır. Öyle ise Paşa ne ister. Şüphesiz Hükümetin C.H.P.'nin damgasını taşımasını. Bu nasıl yapılabilir? a) Orta Doğuda, önemli faktör olan B. Amerika ile bir çelişkisi olmadığını göstererek; b) Anti - Amerikancılığa varan huzursuzlukları «beceriksiz» dedikleri A.P. den daha ustaca durdurabileceğini göstererek.

● 6 — Paşa bu sınavı iyi vermekte, kurduğu iktidar planını, hattâ **C.H.P.'ni de aşan bir iktidar planını** iyi yürütmektedir. Son kongrede Partisini düzene sokmuş, onlara iktidar dopingi yapmıştır. Sosyalist olmayacaklarını da kesin olarak belirtmiştir.

Güçlenmek için gerek A.P.'nin gerek C.H.P.'nin nöbetleşe vurdukları T.İ.P. engelini Paşa parçalamıştır. Paşa kendi solunda sivri uç olarak her zaman gösterebileceği T.İ.P.'nin kapanmasını elbet istemezdi. Fakat ayaklarına dolaşmasını da hiç istemezdi. Millî Bakiye sistemi işte bunun için kaldırıldı. Diğer etkenlerden çok bu etken T.İ.P.'ni bilinen iç kavgaya itti.

Huzursuzluk, anti - amerikancılık doğurduğu öne sürülen öğrenci hareketlerine gelince, Paşa onların da hakkından gelebileceğini göstermek istemiştir. Paşa bu hareketleri teşvik eder görünüp, sonra **kesin dur** emrini vermektedir. Bununla hem A. P. ve hem de sol yıpratılmaktadır. Halka ve Amerikaya, bunların sebebi A.P. Hükümetidir denilmekte; ve C.H.P. çizgisi dışında kalanlar da kesin olarak itham edilmektedir. Nitekim C.H.P. çevreleri ile Ortak cephe kurmak hayaline kapılanlara, Paşa Parti Merkez Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu aracılığı ile açık bir biçimde durumlarını bildirmiştir. Aslında kimlerle bir cephe kurulabileceğini bilmeyenler, **Türkiye tarihinden gelen bürokratik devlet yapısını anlamayanlar, bürokrat - halk çelişkisini yok kabul edenler, C.H.P.'nin bu hareketile, çok daha vahim hallerde karşılaşabilirlerdi. Ve bunun ziyanı sadece kendilerine olmazdı. Paşa bu kendisine ters cepheyi bu güne kadar kullanmıştır.**

● 7 — Paşa'nın bir süredenberi Amerikaya yakın olduğu söylenen çevre ve kişilerle temaslarını artırmış olması mümkündür. Burada, Ankaradaki boykotlardan sonra bir kısım öğrencilerin Anadoluya yayılarak **«A.P.'ne oy vermeme»** kampanyası açacaklarını gazetelerde okuduk. Bu gençlerle birlikte düşünelim, acaba K. Kurdaş ile Paşa arasında bir yakınlık var mıdır? v.s.

● 8 — Bâbıâli'nin daha çok A.P.'nı tutan bazı büyük gazetelerinin bir süreden beri A.P.'ni eskisi gibi tutmadıklarını, hattâ A.P.'ne karşı sansasyonel iddialar ileri sürdüklerini gözlüyoruz. Neden?

● 9 — Y.T.P.'ne eski Atatükçüler! diyerek yapılan katılmalarda, D.P.'lilerin rollerini aşan bir bölme saiki acaba yok mudur? Tarihin garip gözüken gelişmesi içinde D.P. Lideri Celal Bayar, bu oyunda İ. Paşa'ya yardım eder gözükmektedir!

● 10 — Demirel'in Associated Press'e verdiği telaşlı beyanat nedendi? v.s.

● 11 — Paşa, bazı reformları yapmayacak mı? Bu anti - emperyalist bir hareket olmayacak mı? Paşa ortada işaretleri olan bir toprak reformu, v.s.'yi yapacaktır. Fakat yabancı sermayeyi gerçek yerine koyup karşı olamayan, Konsorsiyum'u kabul etmiş bulunan CHP, Amerika'nın ve Konsorsiyum'un istediği gibi bir toprak reformunu elbet davul zurna ile ilan edecek ve yapmaya çalışacaktır. Anti - emperyalist nitelikte bir toprak reformunu Paşa ve partisi yapamaz.

● 12 — Amerika denge istiyor, fakat kararını henüz vermiş gözükmüyor. Önce bölerek, AP etrafında mı, yoksa CHP etrafında mı, yoksa AP ile CHP arasında mı bir koalisyon düşünmektedir? Bu olayların gelişmesine bağlıdır. Hattâ Pakistan'dakine benzer bir durumu mu arzu edebilir?

● 13 — Bu olanaklar içinde TİP'in stratejisinde, temel çelişkiden önce ve onu çözmek üzere öne alınacak çelişki tarihi bürokrat - halk çelişkisidir. Seçim kampanyası bu yoldan tezgahlanmalıdır. Bunun dışında ters cephe kurmak isteyenler bize göre yanılmaktadırlar. Onlara bir tavsiye: Bazı çevreler solcu'nun kim olduğunu iyi tanımlamalılar yada tanımlamada metodlarını açıklamalılar.

● 14 — Paşa'nın yukarıya aldığımız demecinde **sabrının taşması, kesin ifadeli ödev yapması boşuna değildir.**

Kim suçluların telaşı içinde olan?



Demirel'in kapitalist kalkınma modeli



İnönü'nün kapıkulu kalkınma modeli

Demirtaş CEYHUN

III

KİTAPTA, **«Milli Devrimci Kalkınma Yolu»** adıyla tanımlanan, **«montaj bilim»**in eseri bu **«Kapıkulu Tipi Kalkınma Modeli»** önerisinin yanında, azgelişmiş ülke kalkınması için bir de **«Komünist Kalkınma Yolu»** ve **«Amerikan Tipi, yabancı sermayeye ve özel sektöre dayanan kalkınma yolu»**ndan söz açılmaktadır. Az gelişmiş ülke kalkınması için, «Kapıkulu Tipi Kalkınma Modeli»nin sanki alternatifleriymiş gibi gösterilen bu iki «yol» ise, başlıklarından bile daha ilk bakışta anlaşılacağı gibi, gerçekten bilimsel anlamları olan terimler değillerdir. Çünkü, toplumsal kalkınma, yazarın da bir yerde değindiği gibi, düzen değişmesi sorunudur, toplumun bir denge düzeyinden, bir başka denge düzeyine geçirilmesi sorunudur, yani toplumun işleme biçiminin değişmesi halidir. Sadece bir nicel büyüme değil, bir nitel değişikliğin gerçekleştirilmesidir. Oysa, gerek toplumbilim yasalarına göre ve gerekse yeryüzündeki mevcut örneklere göre bilmekteyiz ki, iki ayrı toplum dengesi biçimi vardır; a) Kapitalist toplum dengesi biçimi, b) Sosyalist toplum dengesi biçimi. İlk kez Oscar Lange'nin değindiği milli kurtuluş savaşlarından sonra bağımsızlıklarını elde eden üçüncü dünya ülkelerinin kalkınma çabaları ise, henüz sonuçlanmış deneyler olmadığı için, yani bu ülkeler halen bir toplumsal denge haline kavuşmamış oldukları için bu deneyler, bir kalkınma biçimi olarak ne derece geçerlidir, bilinmemektedir.

Gene biliyoruz ki, komünizm, bir devlet organizasyonu ve marksist anlamda bir sınıfsız toplum biçimidir.

Oysa yazar, belirttiği kalkınma yollarını tanımlarken ve açımlarını yaparken, soruna; denge hali değişmesi kavramından yaklaşmak yerine, ekonomik büyüme fenomenlerini saptayarak, kolay yoldan sonuç almayı tercih etmiştir. Bu nedenle klasik terminolojiyi kullanmamış ve örneğin, **«sosyalist kalkınma biçimi»** teorisine, daha ileri bir aşamadaki bir organizasyonu anlatan bir terimle, «Komünist Kalkınma yolu» diyerek, böylece marksizm biliminin de, yürürlükteki faşist kanunlara göre meşruiyet sınırları dışına düşürülmesine çalışmıştır. Aynı şekilde, «Kapitalist Kalkınma Biçimi» terimi yerine de, «Amerikan tipi, yabancı sermayeye ve özel sektöre dayanan kalkınma yolu» gibi mevcut düzenin eleştirisi anlamındaki bir cümleyi kullanmıştır. Ayrıca kalkınmanın, bir toplumsal determinizm meselesi olduğuna, yani toplumların iç evrimlerinin, süreçleri sonunda belirli aşamalara vardığı ve her aşamada bir özgül dengeye kavuştuğuna da değinmemiştir. Gene, kapitalist toplumların, iç dinamiklerinin ve doğal evrimlerinin oluşturduğu ekonomik ve sosyal devrimler sonunda bir denge haline kavuştukları gerçeğini de görmezlikten gelmiştir. Tabii giderek, sosyalist toplum dengesi halinin, toplumsal gelişme sürecinin son aşaması olarak gerçekleşeceği hakkındaki marksist teoriyle de ilgilenmemiştir.

Ama buna karşılık, montaj bilim diye adlandırdığımız bu gayrı ilmi sistematiğini, bu bölümde de kullanmış ve örneğin, güya «sosyalist kalkınma biçimi»ni açıklarmışçasına, Rusya örneğinden hareketle, 1917 ihtilali ve sonrası fenomenlerinin hikayesine girişmiştir. Bu deneydeki ekonomik çabaları, ama sadece ekonomik çabaları, üstelik bütünden de soyutlayarak, aktarmakla yetinmiştir. Ardından da, Rusya olayını, bir genellemeyle, «sosyalist toplum dengesine geçiş biçimi» olarak göstermiştir. Oysa, bütün bilim adamlarınca bilinmektedir ki, Rusya tatbikatı, marksist teorinin açıkladığı, sosyalist gelişme biçimine uygun bir olay değildir. Bu gerçeği aslında yazar da bilmektedir ama, incelemesinde, 1917 ihtilalinin, toplum yapısında egemen olan soyut mekanların bütün aşamaları tamamladıktan sonra yarattıkları bir olgu olup olmadığı, gene 1917 ihtilalinin sosyalist nitelikli bir halk hareketi olup olmadığı hususlarındaki soruları sormaktan da nedense ısrarla kaçınmaktadır.

Oysa bugün artık bilmekteyiz ki, Rus ihtilalleri serisinin temelinde, Çarlık düzeninden, yani kapitalist gelişmenin bir safhası olan monarşiden, burjuva demokrasisine geçiş emelleri yatmaktadır. 1917 ihtilalinin başlangıçtaki amacı da, gene bu doğrultuda olup, feodaliteden kapitalist ekonomiye geçişi gerçekleştirmektir. Ama ne var ki, ihtilal hareketi içinde bulunan sosyalist güçler, yani etkin bir azınlık, zorlamayla, bu ihtilale amaç değiştirtmiştir. Öyleyse, Rusya tatbikatı, kapitalist toplum biçiminden, sosyalist toplum biçimine geçişin, muhakkak bir yoludur, fakat tek yolu olarak elbette gösterilemez. Nedense, yazar, üstelik bilinçli bir davranışla, «Sosyalist Gelişme Biçimi»ni, sadece ve sadece ihtilalle gerçekleştirilebilecek bir proleterya diktatörlüğü olarak göstermekte herhangi bir bilimsel sakınca görmemektedir. Yedi madde halinde özetlediği bu kalkınma yolunun ilkeleri de, yukarda da belirttiğimiz gibi, yazarın, konuya nasıl yaklaştığının açık bir belgesidir. Yani, bu yedi ilkenin beşi, ekonomik yapı kurumları ile ilgilidir ve Rusya deneyindeki ekonomik büyümeleri sağlayan fenomenleri kapsamaktadır.

Yazarın, «Amerikan tipi» başlığıyla bir başka alternatifmiş gibi gösterdiği diğer yoldan ise, günümüze kadar kalkınmış herhangi bir az gelişmiş ülke olmadığı gene yazar tarafından açıklandığına göre, böyle bir toplumsal kalkınma modelinin olamıyacağına hükmetmek, sanırız yanlış bir davranış olmamak gerektir.

Burada, bölümü bitirmeden, yazarın planlama faaliyetleriyle ilgili görüşlerine de kısaca değinmek isteriz. Çünkü, yurdumuz için de son yıllarda gittikçe önem kazanan bir tehlikeli durum, yani planlama faaliyetleri üzerine bir kavram karıştırılmasının teşviki hali, Avcıoğlu'nun kitabında da kendini göstermektedir. Hemen belirtelim ki, toplumsal gelişme kavramı ile, ekonomik büyüme kavramlarının karıştırılması, bizce, planlama faaliyetleriyle ilgili kavramların karıştırılmasını da zorunlu kılmakta ve bu bilinçte ısrar, planlama faaliyetlerinin dejenerasyonunda en önemli etken olmaktadır. Bu durumun nedenlerini de şöyle özetleyebiliriz:

Son yıllarda, sömürücü batılı kapitalist devletler, özellikle az gelişmiş ülkelerdeki statükonun bir süre daha sürdürülebilmesi için, planlama faaliyetlerinden de, bir yeni araç olarak yararlanmaya başlamışlardır. Oysa, temelde ilkel de olsa kapitalist nitelikli yapılara sahip bu toplumlarda, planlama faaliyetleri, toplumsal yapıyla bağdaşamadığı için, tez sürede dejenere olmaktadır. Çünkü bilindiği gibi, planlama, sadece bir teknik değil, toplumsal kârlılık esasından hareket ederek, bir topluma yeni bir işleme biçimi kazandırılması eylemidir. Dolayısıyla da, toplumun denge biçimini değiştirmeyi ve sürekli olarak geliştirmeyi amaç edindiğinden, devrimcidir. Genel karakterini piyasa ekonomisinin şekillendirdiği kapitalizm ise, özel kârlılık esasına dayandığından, toplumun nitel değişikliğini amaç edinmiş bir toplumsal faaliyet olan planlamayla teorikman bağdaşamamaktadır. Çünkü kapitalizm, mevcut üretim ve dolayısıyla mülkiyet ilişkilerinin korunmasını kendisine amaç edinmiştir. Gene, üretim hacmini ve yeniden üretimi, üretim araçlarının mülkiyetine sahip imtiyazlı sınıfların iradeleri ve kararları tayin etmektedir. Bu ekonomilerde söz konusu olan, ancak piyasa ekonomisinin şartlandırdığı sınırlar içindeki nicel çoğalmalar, büyümelerdir. Nicel çoğalmalar ise, bir teknik sorundur. Plan-

Türkiye için hangi kalkınma modeli ?

lama kavramıyla esasta bir ilişkisi yoktur. Öyleyse, kapitalist toplumlarda, bilimsel anlamda bir planlama faaliyetinin gerçekleştirilmesi imkansızdır. Nitekim bugüne kadarki deneylerimizde de, bu gerçek açıkca gözükmektedir. Yani, kapitalist yapıya sahip toplumlarda yürütülen planlama faaliyetleri, aslında sadece ekonominin değişik sektörlerindeki nicel çoğalmaların koordinasyonu amacını güden bir «ekonomik programlar hazırlama» faaliyeti olmasından, bu faaliyetlere «planlama» adı verilmemelidir.

Ama ne var ki, belirli bir çevre, bazı sektörlerin nicel gelişmesi ile ilgili az gelişmiş ülkelerde uygulanan bu «ekonominin programlanması» faaliyetlerini, ısrarla bir «kalkınma planı» faaliyeti olarak benimsetmek istemektedir. Böylece, «planlama» kavramı ile, «programlama» ve «projelendirme» kavramları karıştırılmaktadır. Oysa, «büyüme planlaması» şeklinde tanımlayabileceğimiz, «programlama ve projelendirme» kavramlarıyla ilgili faaliyet, bir aritmetiksel düşüncenin eseri olduğu halde, «kalkınma planlaması» faaliyeti, daha geniş bir imajinasyon eseri olup, çok boyutlu bir çalışmadır. Bu nedenle de, «kalkınma planlaması», kamu yararına dönük bir karar disiplinine girmiş, merkeziyetçi bir kararlar sistemini zorunlu kılmaktadır.

Burada hemen bir noktayı daha belirtmeliyiz. Bilindiği gibi kapitalist mülkiyet, üretim araçlarının mutlak ve özel mülkiyetidir. Sosyalist mülkiyet ise, gerçek anlamda, üretim araçlarının ortaklaşa bir mutlak mülkiyeti olmayıp, karar organları mülkiyetidir. Yani, planlama faaliyetlerindeki «milli karar organları» ile, programlama faaliyetlerindeki «günlük karar organları»na hakimiyet, sosyalist mülkiyetin temelidir. Bu karar organlarının bütünleşmesi hali de, bizce sosyalist iradenin kendisidir.

Sayın Avcıoğlu, işte bu planlama ve programlama faaliyetleri arasındaki farkla, sosyalist mülkiyetin karar organlarına hakimiyet olduğu gerçeğine dikkat etmeyerek, sosyalist ülkelerdeki merkeziyetçi kararlar sisteminin ve sosyalist planlama faaliyetinin eleştirisine girmektedir. Örneğin, «Merkeziyetçi planlama tekniği, az gelişmişlikten çıkma yolunda başarılı olmuştur.» diyerek, planlama faaliyetinin, yapısı gereği zorunlu kıldığı bir sistemin doğruluğunu saptadıktan sonra, «Fakat sanayileşmenin gerçekleştirilmesi ve ekonominin karmaşık bir yapı kazanması üzerine, Sovyet tipi merkeziyetçilik, israflara yol açmış ve ekonomik gelişmeyi engellemeye başlamıştır.» diyerek de, aynı sistemi, kapsamı dışındaki başka faaliyetler yüzünden eleştirebilmektedir. Hattâ daha da ileri gidip, merkeziyetçi kararlar sisteminden artık bu sosyalist ülkelerde vazgeçilmekteymiş sanısını uyandırabilecek bir ifadeyle, «Mesela Çekoslovakya'nın son yıllardaki kalkınma güçlükleri, merkeziyetçi planlamaya atfedilmiştir. Bu sebeple, teşebbüslere daha geniş serbestlik ve maddi teşvik unsurları tanıyan planlama tekniklerine yönelinmektedir.» diyerek, planlama faaliyetleri bütünlüğü içerisindeki bu «milli karar organları», «günlük karar organları» ayrımının, bir anlamda aşamasının gerçekleştirilmesini, bir geri dönüş olarak yorumlayabilmektedir. Yani, örneğin tekstil iş kolundaki genel kararlarla, bir tekstil fabrikasının işletme kararlarının, aralarındaki farklılıklar nedeniyle ayrı kademelerde alınması halini, sosyalist planlamanın bir yenilgisi saymaktadır.

Yazar, bu yeni önerisini tanımlarken, sık sık, toplumumuzun kalkınabilmesi için, halen iktidarda olan ve yabancılarla işbirliği halinde bulunan ağa, tefeci ve aracı tüccarlardan kurulu tutucu güçler çemberinin kırılması zorunluluğundan söz açmaktadır. Ve gene, önerilen bu yeni «Kapıkulu Tipi Kalkınma» modeline göre, bu çemberin kırılması, ancak Milliyetçi - Devrimci güçler iktidarında mümkün olabilecektir. Burada akla bir takım sorular gelmektedir: Acaba sadece bu çemberin kırılması, yani anti - amerikan savaşın kazanılması ve tutucu güçlerin mağlup edilmesi, kalkınmayı gerçekleştirebilecek midir? Gene, bu güçlerin mağlup edilebilmesi, hangi toplumsal etkenlerin, hangi aşamalara kavuşmasına bağlıdır?

Bizce, birinci soruya olumlu bir cevap verebilmek son derece güçtür. Elbette bu güçlerin kırılması, kalkınma savaşının kazanılması için şarttır, fakat, sadece bu koalisyonun politik gücünün kırılmasıyla kalkınma gerçekleştirilemez. Gene, kalkınmanın; sadece ekonomik yapı kurumlarının değiştirilmesi, ya da geliştirilmesiyle mümkün olmadığı da, bugüne kadarki sayısız deneylerden bilinmektedir. Öyleyse, toplumsal kalkınma; temel kurumlar da olsa, toplum bütünlüğü içerisindeki bir veya bir kaç kurumun değiştirilmesi veya geliştirilmesi demek değildir.

Biz, «Yağma Edilen Türkiye» adlı kitabımızın «Az Gelişmiş Ülke Kalkınmasının geçiş dönemleri için bir teori araştırması» başlıklı bölümünde, toplumsal entegrasyonun analizine girişirken, klasik marksist terminolojinin alt yapı - üst yapı kavramlarını yetersiz bulmuş ve Marksizmin kurulduğu tarihten bu yana geçen süre içinde büyük bir gelişme gösteren fizik ve kimya bilimlerinin, cisimlerin mekaniği ve organizmalarla ilgili yeni teorilerinden de yararlanarak, «çok mekanlar sistemi» diye adlandırdığımız yeni bir metodoloji ile, toplum bütünlüğünü yaratan etkin vektörlerin şematize edilmesine çalışmıştık. O çalışmamızda da belirttiğimiz gibi, bizce toplum bütünlüğü; bir çekirdek mekan çevresinde sürekli devinim halinde olan çok sayıda soyut mekanın ve bu mekanların yarattığı çok sayıda kurumların bütünleşmesi halidir. Bu nedenle de, bir toplum bütünlüğünün, bir denge halinden, bir başka denge haline geçişi, ancak bu soyut mekanların tamamının, ya da çoğunluğunun aynı süreç içinde bir nitel değişikliğe uğramasıyla mümkün olabilmektedir. Yani, örneğin bir toplumun kalkınabilmesi, o toplum içindeki, halen tanıyabildiğimiz ekonomik mekan (çekirdek mekan) kurumlarının, sosyolojik mekan kurumlarının, uluslararası sosyo - ekonomik mekan kurumlarının, politik mekan kurumlarının, demografik mekan kurumlarının, psikolojik mekan kurumlarının, kültürel mekan kurumlarının, teknolojik mekan kurumlarının, v.b., aynı süreç içinde belirli bir aşamaya erişebilmelerine bağlıdır. Bu mekan kurumlarından sadece birinin nicel çoğalması, hattâ nitel değişmesi, o mekan kurumlarının bütünlüğe yabancılaşması tehlikesini de beraberinde getirdiğinden, kalkınma bir türlü gerçekleşememektedir. Görüldüğü gibi kalkınma, sadece mülkiyet kurumunun nitel değişmesi ve ekonomik faaliyetlerin programlanmasıyla nicel büyümelerinin sağlanması sorunu değildir. Gene, kalkınma; ne sadece bir sosyolojik mekan kurumu olan devlet organizasyonunun olgunluğa eriştirilmesidir, ne bağımsızlık sorunudur, ne bir başka grubun iktidarı konusudur ve ne de sadece bir eğitim, v.s. işidir. Kalkınma, kurumların topyekun geliştirilmesine dönük, bir faaliyetler bütünlüğüdür.

Son olarak bir noktaya daha değinmek isteriz: Yazımızın başında, kurumların dinamiklerinin bir bileşkesi olarak nitelediğimiz insan, elbette toplumsal kalkınma sorunu için de en önemli olgudur. Çünkü, bizce bütün bu soyut mekanları yaratan, coğrafik mekan üzerinde somutlaşmış kurumlar aracılığıyla bu mekanların gelişmelerini disiplin altına, alan, onlara yön ve hız verebilen, insandır. Ama ne var ki, insan, yarattığı bu soyut mekanların sonuçta bir çeşit kölesidir. Çünkü, insanları, gene bu soyut mekan olguları biçimlendirmektedir. İşte sınıflaşma olgusu da, bu soyut mekanların insanları biçimlendirmesi halidir. Fakat, soyut mekanlar toplamının insanları biçimlendirerek, sınıflaşma olgusunu gerçekleştirebilmeleri de, önce kendilerinin bir entegrasyon, yani bir toplum dengesi hali yaratmalarına bağlıdır. İşte bizce üzerinde önemle durulması gereken nokta budur. Türk toplumu, halen dengesiz, geri kalmış bir toplumdur. Yani, soyut mekanları, homojen bir yapıya kavuşmamıştır, dolayısı ile de bir mekanlar entegrasyonundan söz açılamaz. Burada sormak gerekmektedir: Türk toplumunda sınıflaşma olgusu gerçekleşmiş midir? Yoksa, bazı mekan olgularının yarattığı, insan gruplanmaları mı vardır? Bu, diğerlerinden bağımsız ve sadece mekan olgularının yarattığı ayrı ayrı grupların, kümelenmeleri, belirli kesimlerde toplanmaları mümkün müdür? Toplumu bir denge haline kavuşturmakta, acaba bu kümelenmelerden ya da kesimleşmelerden ne ölçüde yararlanılabilir?

Tabii, bu soruların cevaplarını ne Sayın Ahmet Hamdi Başar'ın deyimiyle bir Kapıkulu İdeologu olan Sayın Doğan Avcıoğlu'ndan, ne de «Montaj Bilim» diye adlandırdığımız fenomen hikayeciliğinden bekleyebiliriz.

Fakat gene de, Sayın Yazara, bize, Tanzimattan bu yanaki toplumsal fenomenlerimizi çok tatlı bir uslûpla anlatır bir ansiklopedi kazandırdığı için teşekkürü borç biliriz.

(SON)



Emekçi halk kitlelerinin karar ve denetim organlarında bizzat söz sahibi olarak gerçekleştirecekleri sosyalist kalkınma modeli



Bülent Ecevit'e Açık Mektup

● Ortanın solunda bir partinin, başka gelir kaynakları olmadığını ileri sürerek halktan yardım kampanyasına başvurduğunu öğrendik. Biz, Akhisar'lı tütün emekçileri, bu haberi duyar duymaz gülmeden edemedik. Sayın Ecevit **«halk»** kavramından neyi anlıyor? Bize göre halk, kol emeğiyle geçinen emekçi yığınlarıdır. Sayın Ecevit'in partisinin, taşra örgütlerinin yöneticilerinin hangisi emekçi? Örneğin çevremizde, koca tütün kentinde, CHP'nin ilçe başkanı bir tütün tüccarıdır. Diğer yöneticiler de toprak ağası, şehir burjuvazisi ve yıllık bol gelir sağlayan aydın - bürokratlardır. Örgütlerinin bütün masrafları bu kimseler tarafından karşılanan Sayın Ecevit'in partisinin, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da halkın desteğinden nasibi olmayacaktır. Bunun ötesi halk dalkavukluğu edebiyatıdır. Türkiye'de kurulduğundan beri gücünü gerçek halktan alan bir parti varsa, o da TİP'tir. Partimizin taşradaki örgütlerinin geliri, fukara üyelerin çocuklarının nafakasından keserek ödedikleri aidat ve ödentilerden sağlanır.

İBRAHİM EVCİ
(TİP Akhisar Yön. K. Üyesi)

Karabük'te Bürokrat Terörü

● Karabük 55.000 nüfusludur. Nüfusun yüzde 95'i işçi aileleridir. Burada AP ve gerici Çelik İş Sendikası'nın müşterek faaliyetleriyle **«Bugün»** gibi, **«İlahi Işık»** gibi milleti zehirleyen gazete, dergi ve broşürler işletmelerin içinde dahi serbestçe satılıyor. Hal böyle iken bizim dışarıda dağıttığımız TİP Zonguldak İl Teşkilatı'nın **«Sömürüye Yumruk»** Gazetesi, İTÜ'nün gönderdiği kitap ve broşürlerin dağıtımını önlemek için Karabük Demir Çelik İşletmesi Yöneticileri tarafından işten atılma tehditleri ve en âdice şantajlar yapılıyor. En yakın arkadaşlarımız, partiye kayıtlı olmadıkları halde, işten atılmakla, hapsedilmekle tehdit ediliyor. Son olarak, beni tanısın tanımasın, 15 kişinin ifadesi alındı. Hem de ne ifade... **«Kaç kardeşiniz var?»**, **«Kardeşleriniz ne iş yapar?»**, **«Halis size ne anlatıyor?»**, **«Doğruyu söylemezseniz sizi tımarhaneye gönderttiririm.»**, **«Sivri akıllılarımız siz»** ve daha bir sürü ipe sapa gelmez laflar. Son olarak da beni ifadeye çağırdılar. Sözlü olarak ifade vermedim. Onların uslubuna uygun olarak yazılı ifade gönderdim. Bir kaç gün zarfında hesap pusulasını elime tutuştururlar sanmıyorum.

HALİS ÖZKAN
(TİP Karabük İlçe Sekreteri)

Kızıl Bayrak Hikâyesi Yazarına

● İlahi Ali Karakurt ağabeyimiz. Nat Pinkerton, Şerlok Holmes, James Bond, Dedektif Nik, Zehir Hafiye, bunların hepsi haltetmiş senin yanında... Neydi o malûm gazetede verdiğin o heyecan uyandırıcı haber. Bizim zehir hafiye Sükan bile sana gıpta etmiştir. Doğrusunu istersen ben de kıskanmadım değil, seninle bunca senelik hukukumuz var. Bunca beraber kadeh tokuşturduk. Ama sonunda sen arkadaşlığımıza ihanet ettin. Öyle ya, bu kadar muhayyele zenginliğini hangi içkiden, hangi meyhanenin hangi mezesinden aldığını söylemedin. Böyle mi olmalı? Beyni çalıştıran, insanları bir rüya âleminde dolaştıran bu içkinin adını eğer bana söylemezsen, bunca senelik içki arkadaşlığımız sana haram, öteki dünyada iki elim yakanda olsun...

NEBİL SEZER
(İstanbul)

Culuk Köyü'nde Toprak Kavgası

● Bir süre önce Türkiye'nin en çok satan gazetelerinden birinde şu haber yayınlandı: **«Zeynep Aksu, en büyük toprak sahibesi oldu... Kilyos'tan Istranca dağlarının eteklerine kadar olan arazinin hepsi onunmuş. İçinde ormanlar varmış, köyler, ovalar, yaylalar varmış. Çünkü zamanın padişahı öyle ihsan buyurmuş, şol dağın ardına kadar uzanan topraklar senin olsun Rıza, demiş.»** Bu sayede 1969 yılında Zeynep Aksu adında bir HANIM AĞA daha türemiş. Masal değil, gerçek bu! En son padişah kellesini kurtarmak için yurt dışına kaçmış, fakat padişahın buyruklarıyla verilen topraklar dedelerden torunlara devredilmekte. Ama toprak reformunun adı bile anılmamakta. Bunun içindir ki, köylüler toprak reformunu kendileri yapmağa kalkmaktalar. İşte Atalan, Göllüce köylülerinden sonra Haymana'nın Culuk köylüleri de toprak kavgasına girişmişlerdir. Üç ağanın elinde otuzbin dönüm toprak (altıbin dönümden fazlası hazinenin), ve bütün bir köylü topraksız Culuk'ta. Baskı da fayda etmez, bu feodal kalıntısı düzenle Türk köylüsünün mutlu, kavgasız, kansız yaşaması olanaksız. Bunun aksini savunmak, halk çocuğu jandarmalara emir verip köylülere ateş ettirmeye kalkmak ise delilikten başka bir şey değildir. Atalan Üsküdar'ı geçiyor nerdeyse...

MEHMET GEZER
(Haymana)



ÖĞRETMENLER DEVRİM İÇİN EĞİTİM MİTİNGİNDE
— TÖS'ün büyük devrimci potansiyeli —

Devrimci TÖS üyelerinin bildirisi

Öğretmenler Devrimci Dayanışma Hareketi

TÜRKİYE'deki öğretmen kitlesinin en büyük örgütü olan Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın kuruluş amaçlarına uygun olarak gerçekten devrimci bir niteliğe kavuşturulması için Türkiye'nin dört bir yanından yüzlerce öğretmenin katıldığı bir **«devrimci dayanışma» hareketi başlatılmıştır.**

Bilindiği gibi, TÖS'ün kuruluşundan bu yana örgüt devamlı surette bazı anlaşmazlıklara sahne olmuş, bu anlaşmazlıklardan bazıları temel strateji üzerindeki görüşlerde kendisini gösterirken, zaman zaman kişisel çekişmeler de ön plana çıkmıştır.

Devrimci dayanışma hareketini başlatan öğretmenler ise, yayınladıkları ilk bildiride kişilere ait bir savaş yada ün sağlama niyetinin olmadığını, kişisel didişmelerin ve dağınıklığın yerine ilkeler çevresinde birleşip dayanışmanın amaçlandığını belirtmişlerdir.

TÖS Devrimci Dayanışma Bildirisi'nin başlangıcında, hareketi gerektiren nedenler şöyle açıklanmaktadır:

«TÖS, devrimcilerin umut ve heyecanla kurdukları, destekledikleri bir kuruluştur. Bu umut ve heyecan daha ikinci yılında yerini genel merkezdeki bilinen anlaşmazlıklara bıraktı. Bu anlaşmazlığa çözümyolu bulup TÖS'ü görevlerini yapmaktan alakoyan engelleri ortadan kaldırmak amacıyla toplanan olağanüstü kongre beklenen çözümü getiremedi. Üstelik bu kongrede büyük bir çoğunluğun oyları ile aynı listeden seçilen yönetici ekip içinde daha seçim listelerinin mürekkebi kurumadan gene bilinen anlaşmazlıkla parçalanma patlak verdi. Bu sonuç da gösterdi ki, yeni yönetici ekip, (bazılarıyla), devrimci düşüncenin ve eylemlerin istediği ekip değildir.

Bugün artık TÖS'te kuruluş yıllarının devrimci heyecanı tavsatılmıştır. Ulusal geçmişimizde örneklerini gördüğümüz gibi, sınıfsal bilinçlenmeyi geciktirmek, saptırmak ve yozlaştırmak amacıyla «devrimci görünme» yöntemi, TÖS'ün şimdiki yönetiminde de benimsenmiş görünmektedir.»

Bildiride daha sonra öğretmen kitlesinin **«devrim için eğitim»** ilkesini benimsediği, sendikanın devrimci bir tabana sahip bulunduğu belirtildikten sonra yöneticilere şu eleştiriler yöneltilmektedir:

«1 — Tam bir başarısızlıkla sonuçlanan halktan kopuk ve gürültülü DİRENME girişimi TÖS'ü işveren bakanlık karşısında güç duruma düşürdükten başka o güne kadarki devrimci birikimin kötüye kullanılması, daha sonra girişilecek bu tür eylemlerin ciddiye alınmaması ve bilinen baskıların öncü kadrolar üzerinde yoğunlaştırılması sonucunu doğurmuştur.

2 — Devrimci örgütler gücünü daha çok DİRİ ve MİLİTAN üyelerinden alırlar. Bu üyeler de eylem yaparlarken örgütlerinin sağladığı güvenlik altında bulunurlar. Bu güvence ile eylem alanına atılan devrimci üyeleri egemen güçler kolayca teşhis edip türlü yollarla kıyarlar. ÖĞRETMEN KIYIMI'na



TÖS'ün son olağanüstü kongresi beklenen çözümü getiremediği için bugün öğretmenler devrimci dayanışma hareketini başlatıyorlar.

niteliği de budur. Bu nedenledir ki, devrimci bir örgüt olan TÖS, kıyılan üyelerinin güvenliğini sağlamak zorundadır. Sağlayamazsa, teker teker üyelerine karşı bu ödevini yapmamış olmakla kalmaz, aynızamanda bindiği dalı da kesmiş ve devrimci amaçlarına ters düşmüş olur. Yazık ki, bazı yöneticileri TÖS'ü bu tersliğe düşürmektedir. Öğretmen kıyımı sorunu gerektiği önemde ele alınmamakta, bu konuda da kişisel ilişkiler devrimci ilkelerin önüne geçmektedir. Kıyım olaylarının düzene ilişkin yönü değerlendirilememektedir.

3. Sendikal görev ve hizmetlerde, devrimciliği su götürmez kişi ve çevrelerle İŞBİRLİĞİNDEN KAÇINILMAKTA, hattâ bu kişi ve çevrelerin aleyhinde tutum ve davranışlar yürütmektedir.

4. TÖS, devrimci eylemlerin «EKONOMİK SAVAŞ ARACI» niteliğine bir türlü kavuşturulamamıştır. Ödentilerin toplanması, korunması ve kullanılması konusunda bile yakınmalar sürüp gitmektedir. Devrimci eylemin önemli bir dayanağı olarak kurulan TÖYKO'yu bu görevini yapabilecek güçte bir destek kuruluş niteliğine kavuşturma çabası gösterilmemektedir.

5. TÖS tüzüğü, programı ve yönetmeliklerinde yazılı görevler kâğıt üstünde kalmaktadır. Şubelerde dernekçilik, hattâ lokal işletmeciliği alışkanlıkları arasında sendikal uygulamalar kaynayıp gitmektedir. Rastlantılara bağlı toplantılarda eğitici seminerler yerine, yakınma söylevleri ile yetinilmektedir. İnceleme, araştırma, yayın çalışmaları yapılmamaktadır. Kullandığı kağıt ağırlığınca üye ödentisi yiyen TÖS GAZETESİ, devrimci bir örgüte yaraşan bir yayın organı olamamıştır. Devrimci Eğitim Şurası'nın kararları uygulanmamaktadır.

6. İşler, devlet dairelerinde olduğu gibi, iş sahibi doğrudan doğruya yada özel aracılarla kovuşturmadan yürümemektedir.

7. İlk, orta, teknik ve yüksek öğretim «ait organlarının kurulamayışı da, her öğretim basamağındaki öğretmenlerin sorunlarının ayrı olduğu gerekçesiyle TÖS'ün «TEK SENDİKA» görüşüne karşı çıkan çevrelerin yararına olmaktadır.

8. TÖDMF yönetimi TÖS'e devredilmiştir ama ileride yeniden ayrılmasını önleyecek tedbirler alınmamaktadır. TÖDMF'nin TÖS'e dönüşümünü sağlayacak hazırlıklar yapılmamaktadır.

9. TÖS, öğretmen sorunlarının halkoyuna maledilmesi ve çözümlenmesinde önemli rolü olan basından, devrimci kuruluş ve çevrelerden kopmuş, onların değerli desteğinden yoksun bırakılmıştır. Bu yüzden öğretmenlerle ilgili olay ve sorunlar bugün daha da çoğaldığı halde yankıları ve tepkileri azalmaktadır.

10. Yurt yüzeyinde olagelen devrimci oluşmalarla hiç ilgilenilmemektedir. Elmalı, Atalan, Göllüce köylülerinin, Keban, Lastik — İş, Tekstil işçilerinin, İstanbul ve Ankara üniversite öğrencilerinin, Bafa balıkçılarının sorunlarına karşı Türkiye öğretmenlerinde uyanan ilgi değerlendirilmemektedir. Faşist kıpırdanışlar karşısında da aynı duyarsızlık gösterilmektedir. vb.

Bugün varlık içinde yokluk bunalımı geçiren TÖS'ü yukarıdan beri sıralayageldiğimiz bu durumundan kurtarıp görevini tastamam yapabilecek güce kavuşturmak nasıl mümkün olacaktır?

Şöyle: Devrim için bir araç olan TÖS'ün amacını, niteliğini, yolunu - yöntemini açık seçik saptayıp bu görüşler çerçevesinde birleşecek devrimcileri kadrolaştırmakla...»

Bildiride daha sonra TÖS'ün amaçları ve niteliği açıklanmakta, **«partiler ve devrimci kuruluşlarla ilişkiler»** konusunda şöyle denilmektedir:

«TÖS şimdiki yasal koşullarda siyasal partilerle elbet organik bağlar kuramaz. Fakat belirli çevrelerin maksatlı suçlamalarından korkarak yada birtakım yersiz kuruntularla devrimci eylemlerinden geri kalamaz. Siyasal partiler, ülke yönetimini ele geçirmek amacıyla kurulduklarından, gösterdikleri çabaların çerçevesi ülkedeki bütün kişileri ve kuruluşları içine alır. Bu nedenle TÖS'ün de birtakım eylemleri kimi partilerin paralelinde, kimilerinin de karşısında olabilir.»

Son bölümde emperyalizmin kirli oyunları teşhir edildikten sonra, barış gönüllülerinden süt tozlarına ve okul programlarına kadar milli eğitimimizin «gayrimilli eğitim» haline düşürüldüğü ifade edilerek bildiriye şu şekilde son verilmektedir:

«Ülkemizden ve milli eğitimimizden bu Amerikan ahtapotunun kolları sökülüp atılmadıkça ve de onun işbirlikçilerine karşı verilmekte olan demokratik ve devrimci savaş kazanılmadıkça, Türkiye öğretmenlerinin hiçbir sorunu kökten çözümlenemeyecektir.

Yaşasın Türkiye halkının ve Türkiye öğretmenlerinin devrimci savaşı...

Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye...»

Bildiride yer alan imzalar

Abbas Büyükavcı, Abdullah Akın, Adnan Yurdoğlu, Ahmet Atıcı, Ahmet Taner Kışlalı, A. Kaya Turan, Ali Bozkurt, Ali Çiçekli, Ali Doğan, Ali Kaymak, Ali Rıza Kayaalp, Arif Şahin, Asım Hışıl, Avni Aksoy, Avni Bayrak, Avni Aytan, Aydın Aydemir, Azmi Özdoğan, Bekir Semerci, Cahit Alican, Cemil Çakır, Çetin Özek, Doğan Erdoğan, Erdinç Tokgöz, Erdoğan Güçbilmez, Ergun Yordam, Güler Şahin, Fatma Layık, Fevzi Çimen, Feyzullah Coşkun, Feyzullah Ertuğrul, Harun Yıldırım, Hasan Erdoğan, Hasan Arabacı, Hasan Çelikel, Hasan Girit, H. Basri Aydın, Haşim Kanar, Hidayet Karakuş, Hikmet Güneşer, Hızır Ekşi, Hüseyin Akgün, Hüseyin Çölgeçen, Hüseyin Taban, Hüsnü Yalçın, İbrahim Osmanoğlu, İbrahim Türk, İlyas Ay, İsmail Erdemir, Kadir Küçük Atalay, Kemâl Çilingiroğlu, Keziban Korkut, Mahmut Makal, Mehmet Demirtaş, Mehmet Ali Büklü, Mehmet Ali Öztürk, Mehmet Karaman, Mehmet Soydaş, Mehmet Sümer, Mehmet Şahin, Muammer Uygur, Mustafa Üste, Musa Uysal, Muzaffer Güner, M. Hakkı Güreşçi, Nazım Bayata, Necdet Korkmaz, Necmettin Albayrak, Nurettin Yöngediz, Hüseyin Yılmaz, Ahmet Güneser, Nuri Yıldırım, Özer Yıldırım, Osman Çiftçi, Osman Karaca, Rasim Şendinç, Rıdvan Vural, Sabri Keskin, Sait Bozkurt, Sami Erdoğan Kumkumoğlu, Suzan Acar, Süleyman Üstün, Şemsettin Deveci, Şerafettin Kılıç, Şükrü Kemer, Tahsin Tekin, Talât Bozkurt, Tevfik Yılmaz, Turan Yılmaz, Turan Yüksel, Türkân Onur, Türkkaya Ataöv, Yılmaz Atillâ, Yusuf Korkut.

POLİTİKA VE ÖTESİ — mehmed kemal

Arkası yokmuş...

Doğu Anadolu'yu çerçeveleyen yüce dağlarda ve uzun, engebeli, yer yer baharda yeşilliklerle bezenen ovalarda dolaşmaktan kavrulmuş yanık kara bir yüzü vardı. Sağ yanağının kenarında, bıyığının biraz üstüne düşen bir çıban yeri. Alnın üstünde kavgacılığına işaret, döğdüğünü, döğüldüğünü gösteren yara izleri. Terziden çıkma elbise giyiyor, kravat bağlıyor, başında fötrü var.

«— Valla lo... Çok gurbetlik çekmişem.»

diyor. Bunun anlamı, eziyet, meşakkat, kahır dolu bir ömür demektir. Yolu buralara düştükten sonra biraz celeplik etmiş. Davar almış, davar satmış. Gelişi çobanlıktan. Öylesine bezmiş ki çobanlıktan.

«— Bundan sonra çobanım, mobanım bilmem. Kendim davarım, kendim otlarım.» diyor.

İnce kıyım, kaçak Bitlis tütünü içiyor. Küçük tabakasını özenerek çıkarıyor, açıyor, üstündeki kağıttan birini alıyor, sarıyor, diliyle hafifçe ıslatarak bir cıgara yapıyor. Karşısındakine:

«— Buyur lo...»

Bu, ince bir ikramdır. Sevmediklerine yapmazmış bu işi. Verdiğine göre seviyor.

«— Bizim köyde bir Musa dayı vardı... Celep... Mal alırdık. İşimiz düştüğü için hatırını sayardık... Dudak tiryakisi... Tütünü sardırır... İki üfler atardı... Ondan sonra, yeğen bir cıgara... Bir, iki, üç, beş.. Bıkardık.. Yorulurduk cıgara sarmaktan. Bir gün, gene istediğinde tabakayı verdim. Dayı, sen de kalsın, dedim. Niye? diye sordu. Sen bizden çok içiyorsun. Lazım olunca biz senden isteriz, dedim.»

Sevmediği biri cıgara istemişti. Bunu, onu utandırmak için söylüyordu. Ekledi:

«— Ben, bundan sonra cıgarayı bırakacağım.»

«— Niye?»

«— Kurban, tütün sarmadan usandım.»

Çayı tek şekerle, koyu demli içiyor. Geleni ağırlarken de çay söylüyor.

«— Bir çay iç kurban...»

Çay onun için soğanın cücüğü gibi bir şey.

Müteahhitlik etmiş. Kalkınma döneminde müteahhitlerin itibarda olduğu zamanlar. Epeyce de para kazanmış. Paralı adam, bir iş daha tutması gerekli. Hemşerileri söylemişler, YTP ye girmiş.

«— Azizoğlu büyük adam, hemşerimiz... Ama bizim başımızı yaktı.»

«— Neden?»

«— Parti pırtı bilmezdik. Girdik. Karalisteye mi almışlar, bilmen netmişler. Hangi işe el attıysak gerisin geri. İflas ettik.»

Doğu Anadolu'nun yüce dağları ve geniş ovalarından sonra, bir de politikanın ticaretle ilişkili labirentlerinde yanmış, kavrulmuş. Kültür azlığını zeka ile örtmeğe çalışmış ama yetmemiş. Onun için ne oluyor, demeye kalmamış, kendini yerde bulmuş. Altından kalkamıyacağı kadar borç ve ardından meteliksizlik. Vaktiyle elinin çok para görmesinden gelen güvenli bir konuşması var, fakat bununla ne kadar idare edecek?

«— Evin bahçesine çiçek ekiyorum.» **diyor. «Tavuklar da var. Her gün beş, on, yirmi yumurta... Çocuklar yiyor. Başım kızarsa bir de tavuk keserim. Kurban buyur bir gün, bir tavuk keseyim sana.. Çorba yaparız, pilav yaparız, etini yeriz. Rakı da alırız. Kimseye muhtaç değiliz elhamdülillah. Biz yılmayız hayattan.»**

Tabakasını çıkardı, bir cıgara daha sarıp verdi. Mis gibi Bitlis tütünü.

«— Memlekette bir değirmen var. İstiyorlar ki oraya fabrika yapsınlar. Ama gene siyasetçiler girmiş araya... Oraya mı yapsınlar, başka yere mi? Adamımız yok ki üstüne varak... Elimize üç beş kuruş geçecek... Cihat Beyin bir adamını bulsak... Olacak... Olmaya, olacak, adamını bulamadık... Bir Kinyas Dayımız var. Ben giderim yeğen, senin işi görürüm dedi. Dedi, ses çıkmadı. Gidiyi mi, gitmiyi mi, bilmem. Mebusla olmuyor. İlle de vekil lazım... Senin Vekil tanıdığın var mı?»

«— Yok, ne gezer....»

«— Öyleya sen Edeletli değilsen. Akıllı adamsın ama Edelitli değilsen.. Edelitli olsan, seninle çok iş yapardık. Sen de halk için, fakir fıkara için çalıyorsun. Yetmez ki... Önce kendin göneneceksin Kendin zengin olacaksın. Ondan sonra halka vereceksin. Halk davar gimidir. Çoban tuz olmayınca, kimde tuz varsa onun ardından gider. Bu çoban da beni vaktiyle otlattı, su verdi, tuz verdi, demez. O gün tuz kimde ona bakar. Bu okumuş için de böyle, cahil için de öyle. Sen benim dediğime bak. Çok görmüşem ben bunu.»

Daha konuşacaktı. Hemşerileri geldiler, kulağına bir şeyler söylediler. Veda edip gitti.

DIŞ YORUM

Gençliğe karşı suçlamalar ve gerçekler

Hüseyin BAŞ



ROMA'DA İTALYAN GENÇLERİNİN YAPTIĞI GÖSTERİ
— Bizim demokrasi havarileri bu manzaraya ne diyor? —

KAPİTALİST ülkelerdeki gençlik hareketlerinin birdenbire alışılmadık düzeylere ulaşarak, bir **«durum düzeltme»** isteğinden ayrılıp ülkenin tüm sorunlarının temelden çözümüne yönelmesi, batıda olduğu gibi, Türkiye'de de hakim çevreleri tedirgin etmeye başlamıştır.

Hakim çevreler, sağlamca örgütlenme ve yerleşme sancıları içinde olan sol hareketin içinden doğan, giderek bu harekete yepyeni bir atılım ve dinamizm getiren gençlik hareketlerinin bir süredir tehlikelerini sezinlemiş görünmektedir. Söz konusu çevreler, şimdi, defalarca ipliği pazara çıkmış sefil bir taktiğin uygulanması peşindedirler.

Önce çeşitli provokasyonların yardımıyla korku verici imajlar yaratılacak, sonra da bu tepeden tırnağa danışıklı imaj, henüz belli bir bilinç aşamasına gelmemiş halk kitlelerinin gözünü korkutmak üzere, basını, radyosu ve akla gelen bütün beyin yıkama araçlarının seferber edilmesiyle, gençliğin ve gençlik hareketlerinin üzerine temellendiği **«sosyalist düşünce ve eylemi»**n gözden düşürülmesi amacıyla tezgahlanacaktır. Sefil taktiğin bir öbür varyantı da, gençlik hareketlerini amacından saptırma, giderek bölüp yozlaştırma çabalarıdır. Boykotu da, elkoymayı da **«ne idüğü bilinen»** anarşist ve serüvenci bir azınlığın yaptığı, üniversite öğrencilerinin ezici çoğunluğunun ise bu serüvenci tutumla ilgisi bulunmadığı uydurmacasından, gençlerin üniversite reformunu bir yana bırakıp - düzen değişikliği, demokratik halk üniversitesi gibi «garip» isteklerde bulundukları suçlamasına uzanıyor bu yozlaştırma çabaları...

Suçlamaların en şiddetlisi ise, gençlik hareketlerinin dünyadaki gençlik hareketleriyle organik bağı bulunduğu ve bir merkezden yönetildiği iddiasıdır.

Bu iddia, Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan **«Batı Avrupa ülkelerinde ve Amerika'da cereyan etmekte olan son öğrenci hareketleri hakkında not»** başlığı altındaki raporla da belgelenmek istenmiştir.

Yüksek tirajlı bir İstanbul gazetesinin verdiği habere göre, bakanlığın Batı Dairesi Genel Müdürlüğü'nce onbeş batı ülkesindeki büyükelçiliklerimizden bilgi istenilmiş, bu bilgiler sınıflandırılmış, sonuçlara varılmıştır. Gazete haberinde şöyle denilmektedir.

Dikkatle saklanan, ancak bazı belirli devlet adamlarına ve üst çatı makamlara ulaştırılan bu rapor, çeşitli yönlerden çok ilginç satırları kapsamaktadır. Raporun giriş kısmında, **«Hareketler arasında mevcut paralellik muvacehesinde, kanunun memleketimizi de yakından alakadar ettiğinin düşünüldüğü»** belirtilmekte, müşterek noktaların mümkün mertebe ortaya çıkartılmasında fayda mülahaza olunduğu açıklanmaktadır. Hattâ raporun bir yerinde, **«İç ve dış politikaların yol açtığı münferit gösteriler dışında, öğrenci hareketlerinin zaman ve oluş şekilleri bakımından yekdiğerine benzedikleri»** kaydedilmektedir.

Rapor, **«Dünyanın bir çok ülkesinde uzun zamandır kendisini hissettiren ve Federal Almanya ve Fransa'da cereyan eden 1968 mayıs ayı olayları ile patlama şeklinde ortaya çıkan öğrenci huzursuzluğunun, aradan geçen bir seneye rağmen şiddetinden bir şey kaybetmediği ve aktüalitesini bütün önemiyle devam ettirdiği bir vakıadır»** cümlesiyle başlamaktadır.

Hemen arkadan, öğrenci kaynaşmasının solcular tarafından hareketlendirildiği, üç önemli ülkede bu hareketlerin dışarıdan tahriklerle meydana geldiği anlatılmaktadır.

Daha sonra çeşitli ülkelerdeki öğrenci hareketleri tek tek ele alınmakta, örneğin Fransa'daki öğrenci hareketleri üzerine şöyle denilmektedir:

«Bu ülkede önce eğitimde ıslahat talepleriyle ortaya çıkan üniversite içi hareketlerin, gitgide işçileri ve siyasi partileri de içine almak suretiyle rejimi tehdit eder bir mahiyete büründüğü malûmdur.»

Gazetenin belirttiğine göre, rapor, bir hariciyecinin kendine has diplomatik dili ile ustaca yazılmıştır. Maksat, diğer ülkelerdeki öğrenci hareketlerinin nedenlerini vermek gibi görünmektedir. Fakat tümü ile dikkatle incelendiğinde, raporun bir ölçüde ve açıkça **«kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla»** anlamını taşımadığını söylemek mümkün değildir. Esasen raporda yer yer **«memleketimizi de yakından ilgilendiren bir konu»** teriminin geçmesi, diplomatça bir yazılışın politikacı önüne serilişidir.

Dışişleri Bakanlığı'nın bu raporu açıklandıktan bir kaç gün sonra, yine gazetelerde, Türkiye'deki öğrenci hareketleriyle ilgili olarak milli emniyetin hazırladığı bir rapordan söz edilmiş, bunu da CHP'nin devrimci gençlik hareketlerini **«bozguncu ve yıkıcı»** olmakla niteleyen bildirisi izlemiştir.

Nihayet geçen çarşamba günü İçişleri Bakanı Faruk Sükan, Millet Meclisi kürsüsünde, Türkiye'deki üniversite hareketlerinin bir çok dış ülkede olduğu gibi, belirli merkezlerden yönetildiğini iddia etmiştir. Bu konuşma yapılırken AP sıralarından sık sık **«Allah belasını versin, «Allah kahretsin»** ve **«Vay alçaklar vayyy»** sesleri yükselmiştir.

Gençlik hareketlerinin ilk patlak verdiği sıralarda en utangaç reform isteklerine görülmemiş bir şiddetle karşı duranların, bugün **«reformcu»** kesilerek gençlerin **«hak almak savaşları»** karşısında çılgına dönmelerinin nedeni son derece açıktır. Hakim çevreler, Türkiye'nin tarihinde ilk kez, tehlikenin canevlerine yöneldiğini, gençlerin ve sol hareketlerin tümünün artık soyut bir reformculuğun aldatıcı duvarını aşarak, istemekle kalmayıp, istediklerinin yapılmasının yolunu yöntemini bulduk'larını ve bu yöntemi her gün daha mükemmel, her gün daha sağlam bir biçimde kullanmaya başladıklarını farketmişlerdir.

İşbirlikçi ve komprador burjuvazi çevrelerinin, polislerini üniversiteye saldırtacak derecede tedirgin olmaları, Türkiye'deki gençlik hareketlerinin gerçek yerine oturduğunun şaşmaz kanıtıdır. Gençler, burjuva yönetimi altında **«demokratik halk üniversitesi»**nin yeşeremeyeceğini, reform vaadlerinin ise uyutmacadan ibaret olduğunu artık iyice anlamışlardır. Şimdi belki çok daha güç, ama o denli de şerefli bir mücadele devri başlamıştır. Gerçeğin savaşıdır bu...

Reform, büyük sermaye hizmetlisi yönetimlerin başları sıkıştıkça sarıldıkları bir uyutma taktiğidir. Fransa'da De Gaulle, önce emekçi kitlelerinin, sonra da emekçi kitleleriyle birlikte gençliğin patlamasından sonra **«reform»**lara sarılmış, sosyal patlamayı, sözde işçilerin fabrikaların kârına, öğrencileri de üniversite yönetimine katılmasını sağlayan **«reform»**larla örtbas etmek istemiştir. Reform, halk soygunu üzerine kurulmuş burjuva dü-

Anti - emperyalist Kıbrıs Stratejisi

KIBRIS sorunu bugüne kadar gerek Türkiye'deki, gerekse Yunanistan'daki işbirlikçi iktidarlar ve onların Kıbrıs'taki müttefikleri tarafından daima emperyalizmin çıkarları doğrultusunda değerlendirilmiş ve suni bir cemaatler çatışması yaratılarak köklü bir çözümyolu bulunması engellenmiştir.

Ancak bugün yeni yetişen ve emperyalizmin dünyadaki çıkar oyunlarını gören Kıbrıs gençliği soruna sağlam teşhisler koymağa ve Kıbrıs'taki halklara gerçekçi çözümyolları göstermeğe başlamışlardır. Gençliğin bu devrimci ve anti - emperyalist tutumu, İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti'nin geçen hafta yayınladığı bir bildiride açıklanmıştır. Bildiri şöyledir:

«Bugün Kıbrıs emperyalizmin sömürü alanında dışa bağlı bir tüketim toplumu haline getirilmiştir. Egemenliği de hükümran İngiliz üsleri tarafından Kıbrıs halkı aleyhine sınırlandırılmıştır.

Bütün sömürge çatışmalarında olduğu gibi, Kıbrıs cemaat çatışmalarının da İngilizler tarafından çıkarları uğruna körüklendiği tartışma kabul etmez bir gerçektir.

Kıbrıs'tan emperyalizm kovulmadıkça, işbirlikçileri baskı unsuru olmakta devam ettikçe, cemaat çatışmaları da her vesile ile çıkarılacaktır. Çünkü çatışmalar, emperyalizme karşı olması gerekli dikkatleri, cemaat çatışmalarına yöneltmekte, halkın anti - emperyalist mücadelesini geciktirmekte ve emperyalizme çıkarlarını sürdürmek ortamı yaratmaktadır.

Bugün iki cemaat fiilen çatışma halindedir. Bu çatışmalardan kurtulabilmek için ilk adım; halkımıza esas düşmanımızın emperyalizm olduğunu anlatmak, bu yolda bilinçlendirmek ve içimizdeki emperyalist güçleri tesirsiz hale getirmek için atılmalıdır. Halkı bilinçlendirmek yolunda kendine güvenen insanların rahatlığı içerisinde davranmamız, korkmadan bütün gerçekleri halka anlatmamız, herkese ve her fikre tartışma olanakları sağlamamız gereklidir.

Tüm istek ve çözümyollarımız bütün Kıbrıslıların menfaatlerini kapsamalıdır. Kıbrıs sorunlarını çözümlemek ortamı, halkın ancak anti - emperyalist bilince ulaşmasından sonra mümkün olacaktır.

Bugün Kıbrıs halkı uzlaşmaz gibi görünen iki düşman kampa bölünmüştür. Bu bir gerçek olmakla beraber, bazı şartlar dahilinde her iki cemaatın uzlaşması herzaman mümkündür. Bu güne kadarki çözümyolları hep bu uzlaşmaz ve empoze fikirler çerçevesinde aranmıştır. Yıllarca her iki cemaat bu fikirler uğrunda şartlandırılmıştır. Cemaatlar bütün Kıbrıslıların menfaatlerini yansıtan fikirlere kapalı tutulmuş ve bu fikirlerin savunucuları da türlü yollardan susturulmuştur.

Gerçekten demokratik bir ortamda halk geleceği hakkında özgürce söz sahibi olacak, ve gerçek menfaatlerinin ne yönde olduğu bilincine ulaşacaktır. İlk olarak bunca zaman çektiği acıların ana nedeni emperyalizmi kovacak halk arasındaki çelişkileri barış yolları ile çözümleyecek ve kendinden yana halkçı düzenini kuracaktır.

Bugünkü düzeni değiştirip, halkın denetiminde, halka dönük, milli cemaatların birbirini sömürüp tahakkümü altına alamayacağı, gerçekten demokratik, tam bağımsız —askeri üslerden arınmış— ve tarafsızlaştırılmış bir Kıbrısta her iki cemaatın barış içerisinde mutlulukları için bir arada yaşamaları mümkün olacaktır.»

TEKNİK ÜNİVERSİTE'LİLERİN OTURMA DİRENİŞİ
— Emperyalizme ve faşizme karşı gençlik —



İSVEÇ'TE GÖSTERİ
— Vietnam halkı için —

zenlerinde başvurulan taviz gösterileridir. Tıpkı koloniyalizmin verir göründüğü tavizler gibi... Ama sonra da, daha fazlasını alarak, daha fazlasını sömürerek... Yeni koloniyalizm, reforme edilmiş koloniyalizmdir gerçekte...

Bugün Fransa'da De Gaulle'ün reformlarından ne kalmıştır orada... *Emekçi yığınları*, «tekelci büyük sermaye» iktidarının kârlarına katılacakları rüyasından acı bir biçimde uyanmışlar ve Mayıs - Haziran olaylarında milyonlarla çıkmışlardır burjuva yönetiminin karşısına... İşçilerin, patronların tatlı kârlarına katılmalarını öngören reformun aslında «köpeğe atılan kemikten başka bir şey olmadığı anlaşılmıştır.

Üniversitelerde gençliğin yönetime katılmasını öngören reformların da ipliği çoktan pazara çıkmıştır. Tekelci büyük sermayenin hizmetindeki yönetimlerin *hüküm sürdüğü* ülkelerde, gençlerin üniversite yönetimine katılmaları ne ifade eder? Burjuva sınıfının işbirlikçi ve komprador sınıflarının hizmetine adanmış bir ulusal eğitim politikasının yürürlükte olduğu bir rejimde, üniversitenin yönetimine katılmak soyut bir statü ve hukuki bir durum olmaktan öte bir şey değildir. Fransa'da emekçi yığınları, emekçi yığınlarının kopmaz bir parçası olan gençlik, bugün «reform» uyutmacasını aşmış, *meselenin canevini* hedeflemiştir. Şimdi Fransa'da emekçi yığınları ve gençlik, De Gaulle'ün son çırpınışlarına rağmen, De Gaulle sonrasının aydınlık Fransa'sının kapısını çalmaktadırlar: Halk Cehpesi'nin, Sol'un Fransa'sının, sosyalist Fransa'nın...

Üniversite gençliğinin «reform» soyut duvarını aşarak köklü hedefler amaçlaması ve bu aşamanın gereğini eylemiyle de yerine getirmesi, Türkiye'yi kırk yılı aşkın bir süredir «reform» ninnileriyle uyutan CHP'yi tedirgin etmiştir. CHP'nin *Ortanın Solu'nda* belirlenen «yeni reformcu» kişiliği, NATO konusunda oynadığı kaypak oyunu bu kez, üniversite gençliğinin alınyazısında da oynamaktan çekinmemiştir. Üniversite gençliğinin tavizsiz, dürüst, Türkiye'nin bütün sorunlarının köklü bir biçimde çözümünü amaçlayan çıkışları, iktidara ortaklığa hazırlanan eşraf partisini fazlasıyla düşündürmektedir. Bu tür olaylar yanıltmaz birer mihenk taşıdır. Ve son olaylarla eşraf partisinin, «ortanın bilmem neresi» oyununun foyası, kalplığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin tarihinde hiçbir kuşak, gençlerin bugün ulaştıkları düzeye erişememiştir. Çünkü tarihimizdeki hiçbir hareket sosyalist düşünce ve eylemin platformundan hareket etmemiştir. Demokratik halk üniversitesi, sosyalist Türkiye için savaşan gençler, bu büyük sınavı *alınlarının* akıyla vermişlerdir.

Kanlı Yargıç ve Savcılar...

Hitlerin Halk Mahkemelerinden Kiesinger'in Mahkemeleri'ne...

Selma ASHWORTH

ÖNÜMÜZDEKİ aylar içinde Batı Almanyada eski Nazilerin uykusunu kaçıracak bir kanun yürürlüğe girebilir... Bilindiği gibi 1969 yılının sonunda eski kanuna göre Nazileri yakalamak, hapise ve mahkemeye sevketmek mümkün olmıyacaktır.

Halbuki ortalıkta daha yüzlerce, hattâ binlerce azılı Nazi dolaşmakta, Federal Alman hükümetinin en can alıcı merkezlerinde görev almaktadır.

Her ne kadar Dr. Kiesinger, eski Nazi suçlularının kanununda bir değişiklik yapılmasına taraftar değilse de, halen Batı Alman Başkanlığına seçilmiş olan eski adalet Bakanı Dr. Heinemann ile onun yerini almış olan yeni Adalet Bakanı Prof. Ehmke bu kanunda bir an evvel bir değişiklik yapılmasına taraftardırlar.

Hele Mart ayının 11'inci günü SS Generali Dr. Karl Werner BEST'in Batı Alman polisi tarafından yakalanması, bu konuyu tazelemiştir.

11. Mart'da tutuklanmasından sonra derhal Batı Berlin'e getirilen Dr. Best hakkında, Batı Berlin savcısı Herr Hans Günter, basına verdiği bir demeçte şöyle demiştir: «Dr. Best Eylül 1939'dan Haziran 1940'a kadar Nazi gizli emniyet servisinde çalışmış, sonra Hitlerin tüm Polonyalı aydınları yok etme planlarını tatbik etmek için Polonyada 11.000 Polonyalı ve yahudi aydının öldürülmesi görevini isteyerek üzerine almıştır. Dr. Best bu 11.000 kişinin ölümünden doğrudan doğruya sorumludur.»

Bu azılı Nazi, Ruhr bölgesinde Manheim şehrinde yerleşmiş ve çok yüksek maaşla bir firmanın hukuk müşavirliğini yaparak rahat bir hayat yaşıyordu.

Şimdi ikinci dünya savaşının sonundan bu yana yakalanan en tehlikeli Nazilerden biri olan Dr. Best işlediği cinayetlerin hesabını verecek.

Fakat bu, halen Batı Almanya'da elini kolunu sallıya sallıya rahatça dolaşan ve Mersedes arabalarda, villalarda yaşayıp, Bonn hükümetinin verdiği kokteyl partilerinin baş davetlileri olan kanlı katillerden sadece bir tanesidir...

Bugün Batı Almanya'da binlerce Türk vatandaşı yaşamakta, çalışmaktadır. Çeşitli nedenlerden dolayı bu Türklerin, Batı Alman mahkemelerine düştükleri olağan hallerdendir. Biz, Profesör A. Norden'in verdiği kanlı katil Alman yargıç ve savcıları listesini Türk kamu oyuna sunmayı bu nedenle yerinde buluyoruz:

Yüzlerce sosyal - demokrat, sosyalist, komünist, liberal ve anti - Nazi Alman ve Avrupalının, yahudinin, kadın ve çocukların hapislerde çürümesine, ipe çekilmesine sebebiyet veren «Halk Mahkemeleri» yargıç ve savcıları, bugün Federal Alman hükümetinin hizmetindedir...

Hitlerin Halk Mahkemelerinin kanlı yargıçlarından Hano - Dietrich ARNDT, halen KOBLENZ şehrinde yargıçtır. Yargıç ARNDT, Halk Mahkemelerinde düzmelerle Fransız'ı, Çekoslovak'ı ve Alman'ı «Anti - Nazi» oldukları için ipe çektirmiştir.

Gene Halk Mahkemelerinin kanlı yargıçlarından Dr. Erich CARMİNE, halen NÜRNBERG'de yargıç'dır.

Halen HANNOVER'de yargıçlık eden Christian DEDE'nin ölüme yolladığı suçsuz insanlar için uykuları kaçıyor mu acaba?

46 Avrupalının ölümünden sorumlu Halk Mahkemeleri savcısı Karl FİGGE, *şimdi SCHWELM bölge mahkemesi* noterlerindendir ve zenginlerin avukatıdır.

«Irkların bozulmasına sebebiyet verme» suçuyla 150 kişiyi Halk mahkemelerinde ölüme yollayan Johannes FRANKENBERG, halen MÜNNERSTADT Baş savcısıdır.

22 Alman vatanseverini ölüme yollamış ve hüküm infaz edilirken de müşahitlik etmiş olan Dr. Wilmar HAGER, bugün USİNGEN / TAUNUS'da noterdir ve Avukatlık yapar.

Halk mahkemelerinde pek çok kişinin kanına girmiş olan Dr. Ferdinand HERRNREİTER şimdi AUGSBURG şehrinde yargıçdır.

Halk mahkemelerinde 17 kişiyi ölüme sevkeden Dr. Alfred MÜNİCH, şimdi Münih'de yargıçdır.

Halk mahkemeleri savcılarından Wolfzang ORZECHNOWSKİ, bugün KÖLN şehrinde savcıdır.

1933'de Nazi Partisi'ne üye kaydolan SS subaylarından, yargıç Otto RATHMAYER, 10 gün içinde 78 Çekoslovak'ı ölüme mahkûm etmişti. Batı Alman hükûmeti bu kanlı katil'i LANDSHUT şehrine yargıç atamıştır.

Halk Mahkemelerinin kanlı yargıçlarından Dr. Hans - Ultrich, Freiherr von RUEPPRECHT, şimdi STUTTGART'da yargıç'dır; MAX STEİNKE, SİNGEN'de yargıç'dır; 50 alman ve Avusturyalıyı ölüme yollamış olan Edmund STARK, Ravensburg'da yargıç'dır.

Avrupalı vatanseverleri, Nazi uyduruğu olmayı kabul etmedikleri için ölüme göndermiş Otto WEBER bugün AHRENSBURG yargıcıdır.

Bunların dışında 1961 ile 1968 yılları arasında yaş haddini doldurarak emekliye ayrılmış olan savcı ve yargıçlar vardır... Hitlerin Halk Mahkemelerinden sonra hepsi, kolaylıkla Federal Alman Adalet Bakanlığına hizmet etmişlerdir.

Dünyanın her memleketinden kanlı katil çıkar... Fakat dünyanın hiç bir memleketinde Batı Almanyada olduğu kadar *hukuk, felsefe okumuş*, ismini **DOKTOR** ve **PROFESÖR** ünvanlarıyla bezemiş kanlı katil çıkamaz.

Bu konuda hiç bir ülke Almanya ile aşık atamaz.



HİTLER

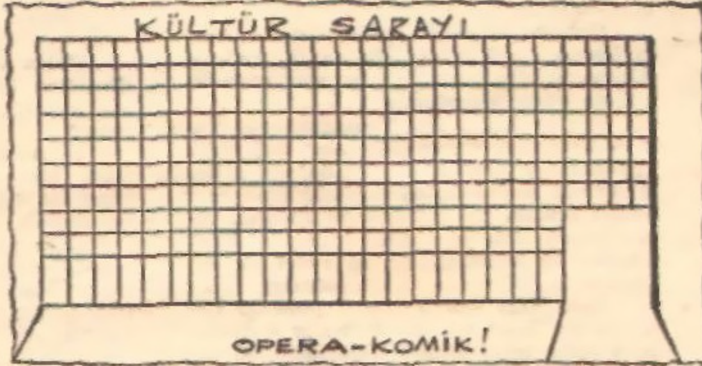


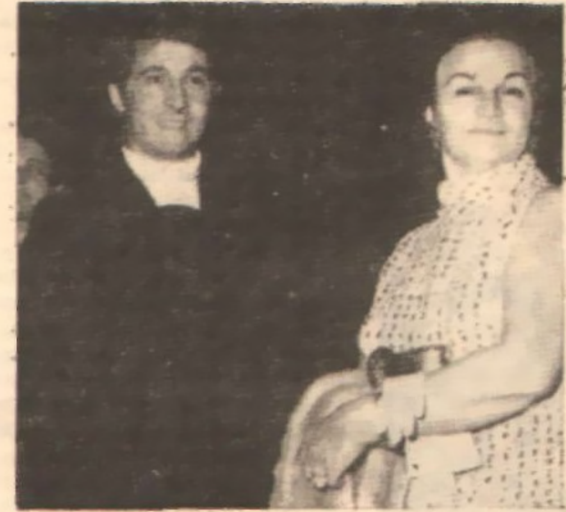
KİESİNGER

Kültür değil, skandallar sarayı açıdı!



KÜLTÜR SARAYI'NIN AÇILIŞINDA SANATSEVERLER
— Maksat opera seyretmek değil, mücevher teşhir etmek —





Muhsin Ertuğrul'un dahi çağırılmadığı açılış töreninde sosyete berberi...

28 Mayıs 1946 günü devrin İstanbul Vali ve Belediye Başkanı Lütfi Kırdar, o zamanki adıyla «**Büyük Tiyatro**» binasının temelini attıktan sonra şöyle diyordu:

«**Yedi yıl sonra kutlayacağımız 500. fetih yıldönümüne kadar gerçekleştirmeyi kararlaştırdığımız imar programındaki büyük eserlerden biri olan bu tiyatro binası, o bayramda İstanbul'umuza şeref verecek bir abide olarak yükselmiş bulunacaktır.**»

2556 günlük sürede 8 milyon lira harcanarak tamamlanacağı düşünülen yapı, çıkartılan özel kanunlara rağmen 8349 gün Taksim Alanı'nda bir hilkat garibesi olarak durduktan ve 85 milyon lira harcandıktan sonra Süleyman Bey tarafından «**seçimler öncesinin bir şanlı abidesi**» olarak açıldı.

Kültür Sarayı'nın açılışı, bütün kültürsüzlükleri bir araya getirmesi ve gençliğin halktan, halk kültüründen kopuk olan bu başlangıca direnmesinden dolayı kamuoyunu epey meşgul etti.

Fakir fukaranın nafakasından kesilmiş 85 milyon lirayı temellerine gömen Kültür Sarayı'nın açılışında sahnelenen eserler halka hitap etmekten uzaktı. Nasıl olsun ki, gala gecesinin seyircileri arasında fakir fukaradan tek kişi yoktu. Açılış davetiyelerinin dağıtımı başlıbaşına bir skandal olmuştu.

Davetiye dağıtımını üzerine alan Milli Eğitim Bakanı, Vali, Dışişleri Bakanlığı Protokol Genel Müdürü ve İstanbul Valiliği Protokol Müdürü'nden kurulu kadro açılışa sadece devlet ricalini, tanınmış kompradorları, sosyete güllerini davet etmişti. Bir çok sanatçı, düşünür, bu arada Türk tiyatrosu'nu yaratan Muhsin Ertuğrul dahi açılışa çağırılmamışlardı.

Gala gecesinin programı da, bu seçkin (!) kadroya göre tesbit edilmişti. Emperyalizmin Süveyş Kanalı'nı açması şerefine yüzyıl önce Mısır'da sahneye konan Aida Operası, bugün aynı emperyalizmin boğaz köprüsünü tezgahladığı İstanbul'da yeniden sahneleniyordu. Bunun herhalde bir anlamı olmak gerekti...

Gençlik örgütleri, halk kültürüyle uzaktan yakından ilişkisi olmayan bu açılışa karşı kampanya açmışlardı. İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti, yayınladığı bildiride, sarayın adının «**İşçi ve Köylü Kültür Sarayı**» olarak değiştirilmesini, açılışa sadece işçi ve köylülerin çağırılmasını önermiş, tabii egemen sınıfların emrindeki iktidar bu öneriyi kulak arkasına atmıştı.

Devrim İçin Hareket Tiyatrosu Oyuncuları ise, Kültür Sarayı komedisini hicvetmek için açılış gününün sabahı «**Hidiv Çoban Sülü**» oyununu, plaktan çaldıkları Aida Operası eşliğinde oynamağa kalkıştılar. **Ne var ki, toplum polisleri, bildirimli yapılan bu gösteriyi dahi yarıda keserek altı genç tiyatrocuyu karakola sürüklediler.** Kültür emperyalizmine direnen gençler, 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan sorguları sonunda serbest bırakıldılar.

Kültür Sarayı'nın yöneticiliği meselesi de ayrı bir skandal oldu. Başbakan Demirel, mason biraderlerden flütist Mükerrem Berk'in üzerinde duruyordu. Ama Milli Eğitim Bakanı ve bazı zevat araya girerek, Berk'in, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Yönetim Kurulu Başkanlığı sırasındaki bazı davranışlarını ve fatura meselelerini Süleyman Bey'e hatırlattılar. Bu yüzden Berk'in müdürlüğü gerçekleşemedi, Kültür Sarayı'nın müdürlüğü meselesi de askıda kaldı.



Bu arada, kültür emperyalizmine hizmet etmekle, taklitçilikle ün yapmış olan Devlet Tiyatrosu Müdürü Cüneyd Gökçer ve Devlet Operası Müdürü Aydın Gün'ün sille tokat birbirlerine girdikleri söylentileri yayıldı. Kültür Sarayı üzerinde de söz sahibi olmak hırsı yüzünden çıkan bu kavga sonunda Aydın Gün'ün görevinden istifa ettiği duyuldu. Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem de, «**Aydın Gün görevinin başındadır. Böyle bir eserin açılışı sırasında işbaşında bulunması gerekir. Bizi yalnız bırakamaz**» diyerek zımnen de olsa kavgayı doğruluyordu.

Açılış gecesi Kültür Sarayı, bir sanat merkezinden çok bir mücevherat ve tuvalet teşhir yeri halindeydi. Muhsin Ertuğrul'un çağırılmadığı gecede sosyete berberleri, takmış takıştırmış, sürmüş sürüştürmüş sosyete kadınları, sanatla ilgileri halkı kazıklamak sanatından öteye gitmeyen kapitalistler, ellerde kadehler, cumhurbaşkanı ile, başbakan ile, bakanlarla birlikte foto muhabirlerine poz vererek kendilerini teşhir ettiler. Nazmiye Hanım'ın açılış günü giydiği siyah kadife şal yakalı, payetli tuvalet gazetelerin başlıca konusu oldu. O gece teşhir edilen mücevherlerin

yeni yayınlar

100 SORUDA ATATÜRK'ÜN TEMEL GÖRÜŞLERİ, Fethi Naci, Gerçek Yayınevi — Arkadaşımız Fethi Naci, Atatürk'ün bütün söylevlerini, demeçlerini, tamim, telgraf ve beyannamelerini, ayrıca, Atatürk hakkında yazılan kitapları inceleyerek hazırladığı bu kitabın amacını şöyle ortaya koymaktadır: «Atatürk'ü olduğu gibi göstermek..» Kitapta milli mücadele ve mazlum milletler, emperyalizm ve bağımsızlık, ekim ihtilali, Sovyetler Birliği ve komünizm, devrimler, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısı, kapitalizm ve devletçilik, dış politika, barış ve savaş, uygarlık, ordu ve milli harp sanayii, dil, tarih, basın, sanat, milliyetçilik, islamcılık ve turancılık hakkında Atatürk'ün görüşlerine objektif olarak yer verilmektedir. Kitap, son günlerde yaygınlaşan anti - emperyalist ve sosyalist strateji tartışmalarının sağlam bir temele dayandırılması bakımından da mutlaka okunması gereken değerli bir araştırmadır.

KARA VAGON, Bekir Yıldız, May Yayınları — May Yayınları'nın yerli yazarların tanınmasına ve geniş çapta okunmalarına yardımcı olmak amacıyla, kurduğu MAY EDEBİYAT ÖDÜLÜ'nü hikaye dalında bu yıl genç yazarlarımızdan Bekir Yıldız kazanmıştır. Daha önce «Türkler Almanyada» adlı romanı ve «Reşo Ağa» isimli hikaye kitabıyla edebiyat dünyasına adını duyurmuş olan Bekir Yıldız, ödül kazanan bu yeni hikaye kitabı ile sert, katı ve gerçekçi bir yazar olarak hikayeciliğimizde yerini perçinlemektedir.

TÜRK TOPLUMUNUN TARİHSEL EVRİMİ, Oya Sencer, Habora Yayınevi — Bir süre önce doktora tezi kasıtlı olarak ve hiçbir bilimsel gerekçe gösterilmeden reddedildiği için üniversiteden ayrılmak zorunda kalan genç asistan Oya Sencer, bu araştırmasında, Türkiye'nin bugünkü toplum ve sınıf yapısını, sınıflararası çelişkileri açıklayabilmek üzere, Osmanlı toplumunun tarihsel evrimini, bu



Kültür Sarayı'nın kapısında «Hidiv Çoban Sülüsyü» temsil eden Devrim İçin Hareket Tiyatrosu oyuncuları toplum polisleri tarafından karakola götürülüyor

değerini bir gazete 5 milyon lira olarak tahmin ediyordu.

Operanın temsili sırasında uyuklayan *seçkin davetliler (!)* sanatla ne derece ilgili olduklarını gösteriyorlardı.

Bu açılışı yeni temsiller kovalarken, Kültür Saray'ının böyle alelacele açılmasına sebep olan Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi'nin hazırlıkları da ilerliyordu. 2-7 Haziran 1969 tarihleri arasında dünyanın çeşitli yerlerinden 2 bin kapitalisti Kültür Sarayı'nda toplayacak olan kongrenin düzenleyicileri, ANT'ın yayını üzerine nedense *adamakıllı tedirgin olmuşlardı.* Bu arada, kongreye başkanlık edecek Mr. Watson'ın başında bulunduğu IBM Şirketi'nin İstanbul'daki merkezinin büyük ışıklı rumuzlarını indirdiği görüldü. Bu, kapitalistlerin *suçluların telaşı içinde bulundukları*nı gösteriyordu.

OOO - PERA !

T. AĞAOĞLU

VE beldenin bütün muhteremleri, resmi kıyafetlerini kuşanmış olarak, yanlarında refikalarıyla, operaya arzı endam eylediler. Önce Belediye Başkanı ve daire müdürleri geldi. Sonra Eğitim Müdürüyle sayın öğretmen eşi geldiler. Sonra Belediye İhaleler Müdürü, Posta Telgraf *Müdürü, Hastaş İdare Meclisi* Reisi, Akbank sahip ve genel müdürleri, Yapı ve Kredi Bankası sahip ve yöneticileri, Nâzım Plan Müdürü beyefendi, Baro Başkanı, Arçelik, İş Bankası geldi. Hocapaşa ve Galata *Vergi Daireleri Müdürleri,* Ziraat Odaları Başkanı, Keban Barajı İnşaat Şirketi İstanbul Mümessili, Milli Piyango ve Spor - Toto Umum Müdürü geldiler. Sonra Hilton geldi. Galatasaray ve Fenerbahçe kulüpleri başkanları, Eczacıbaşı, ÇBS, İlaç Sanayii, Yeşilçam, ve Diyanet İşleri Müdürü (tebdil) geldi. Hapishaneler Umum Müdürü, Osmanlı Bankası İdare *Meclisi* Reisi, Belediye Zabıtası, Saraylar Umum Müdürü, Ordu Yardımlaşma, İstanbul Başsavcısı, AİD temsilcisi, Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Akademisi öğretim üyelerinin kısmı küllisi, Ticaret Odaları Birliği Başkanı, Kambiyo Müdürü, Mason Locaları Üstadı Azamı, ve yabancı konsolosluklar erkanı geldiler. Sonra Çukobirlik, Fiskobirlik, Tariş hissedarları, Sanayi Odaları Birliği Genel Sekreteri, British Council, Casa D'İtalia, Nadir Nadi bey üstadımız, LCC, Boraks Ltd., Lloyd George'un ruhu, Yahudi, Ermeni, Rum cemaatleri başkanları, İstanbul'a Köprü Yaptırma Derneği üyeleri, AP Ajansı, Koç Vakfı Mütevelli Heyeti, *Konsorsium, Amerikan* — Türk Bankası Müdürü, Son Havadis Gazetesi başyazarı, Amerikan Elçiliği Müsteşarı ve Nixon'un özel müşaviri Mister Whodoneit Wholswho, Üniversite rektör ve dekanları, Koç *Holding, Falih Rıfkı,* Metin Toker, Ereğli Demir - Çelik ortakları temsilcileri, Burla Biraderler, Transtürk, Robert Kolej Müdürü, Terzi İzzet, Hürriyet Gazetesi, Mobil - İstanbul, Verdi Ltd. sahipleri, Coca Cola ve *bilumum yabancı gazozcu*lar, Goodyeah, Sahir Erman ve Killing geldiler. Sonra özel yüksek okullar sahip ve öğretim üyeleri, Hasta Hayvanları ve Yoksul Çocukları Koruma Derneği üyeleri allı pullu, mini *etekli hatunlar,* TİP hariç bütün siyasi partiler İstanbul İl Başkanları ve Ali Sohtorik, bakanlar, sayın Başbakan ve refikaları sayın Nazmiyanım, ve sayın Cumhurbaşkanıyla sayın refikaları teşrif ettiler. En sonra Vali ve *Polis* Müdürü geldiler. Hepsi ellerini kollarını sallıya sallıya salona girip protokolda yerlerini aldılar. Atatürk için bir dakika saygı duruşundan sonra oyun başladı.

evrim içinde sosyal ve sınıfsal yapının kazandığı biçimleri ortaya koymayı denemektedir. Tarihsel maddeci metodla hazırlanan bu araştırmanın da, anti - emperyalist ve sosyalist strateji tartışmalarına büyük katkıda *bulunacağı şüphesizdir.*

CIA, VİETNAM'DA PASİFİKASYON VE DÜNYA İŞÇİ HAREKETLERİ, D. Welsh ve G. Morris, Sol Yayınlar — Kitabın birinci bölümünde, Ramparts Dergisi adına David Welsh'in Vietnam'da ünlü «pasifikasyon» programı üzerine yaptığı incelemelerin sonuçları yeralmakta, bunun barıştırma yada yatıştırma değil, sindirme ve yıldırma *amacı güden bir harekat olduğu ortaya konulmaktadır.* Kitabın ikinci bölümünde ise, G. Morris, CIA'nın Amerikan işçi hareketine, giderek dünya işçi hareketine ve sendikalara sızarak devrimci hareketleri nasıl baltaladığını ve soğuk harbi nasıl kışkırttığını belgelere dayanarak açıklamaktadır.

İSPANYA İÇSAVAŞI, Jose Sandoval, Manuel Azcarate, *Köprü Yayınları* — *Bundan 33 yıl önce İspanya'da fa*şistlerle sosyalist ve ilerici güçler arasında başlayan, İspanyol topraklarını 986 gün süre ile bir cehenneme çeviren İspanya İçsavaşı hakkında Türkiye'de pek az şey bilinmektedir. Mehmet Harmancı'nın türkçeleştirdiği bu kitapta içsavaşı hazırlayan ortam, savaşan kuvvetlerin durumları, dış müdahaleler ve yardımlar, savaşların sa*fahatı ve sonucu anlatılmaktadır. Faşistlerin demokratik* düzene saldırılarının arttığı şu dönemde ibretle okunması gereken bir eserdir.

FIRTINA, İlya Ehrenburg, Sosyal Yayınlar — Aydın Emeç'in türkçeleştirdiği bu dev eser, iki cilt halinde yayınlanmıştır. Ehrenburg'un dünya çapında ün yapan ve kendisine Stalin Ödülü'nü kazandıran bu eserinde, İkinci Dünya Savaşı sırasında Fransa ve Rusya'da geçen olaylar yeralmaktadır. Romanda yalnız Rus insanının değil, aynı zamanda, Alman ve Fransız insanının da tutumunun gözler önüne serilmiş olması, esere evrensel bir değer kazandırmaktadır.



Kıbrıs'lılara ihanet eden bir dalkavuk gazetesi!

Selma ASHWORTH
— Londra'dan yazıyor —

LONDRA'da «VATAN» adında Türkçe bir gazete çıkar... Gazeteyi çıkaran Kıbrıslı Türklerdir... Değil yalnız Kıbrıslı Türklerin fakat İngilteredeki tüm Türklerin gazetesi oldukları iddiasındadırlar.

Şimdi biz «tüm Türklerin gazetesi «VATAN»ı okuyucularımıza tanıtmıya çalışacağız:

Bu gazetenin 14. Mart. 1969 sayısında «Düşünceler» sütununda Türk - Amerikan ilişkilerine öyle bir açıdan bakılıyor ki, ağzımız bir karış açık kalır... Türkiyedeki Amerikan antipatisinin başlangıç noktası Johnson yönetiminin KIBRIS krizleri sırasında gösterdiği basiretsizlikmiş... Türkiyedeki Amerikaya karşı güceniğinliğin nedeni Marksist görüşlü bir İşçi Partisinin varlığına bağlanamazmış... «Türkiye öteki NATO ülkeleri arasında sosyalist düşüncelerin en az gelişmiş bulunduğu bir ülkedir. Belki Türkiye'de Marksizmi okuyup anlayan üç beş kişi vardır ama, bunlar o kadar etkisiz ve cılızdırlar ki... «Gene bu nedenden memleketimizde ki Amerikan düşmanlığı «ideolojik» değil «psikolojikmiş»... «Niçin psikolojik? Çünkü Türkler NATO örgütüne girdikten ve Amerikanın yanı sıra Kore savaşına katıldıktan sonra kendilerine özgü içtenlikleriyle Yankileri artık KAN KARDEŞİ saymıya başlamışlardı.» Böyle bir «ruh iklimi» içindeyken Kıbrıs olayları patlak vermiş ve biz Amerikan düşmanı kesilmişiz...

Yoksa vatanın yıllar yılı Amerikan emperyalizmi tarafından sömürülmesi katiyen Amerikaya düşmanlık beslememize yol açamazmış... Amerikan üsleri, Amerikan misyonları... C.I.A.'nin parmağı ile Türk Devrimcilerinin belinin büküİmesi... Kore savaşında pisi pisine, Amerikan emperyalizmine yaranma için verdiğimiz şehitler... «Düşünceler» sütununda kalem oynatan Bay Osman Türkay'a göre bunlar hiç bir şey... Biz böyle havadan sudan şeyler için kan kardeşimize kızamazmışız... VAY, ANAM VAY...

Sizi bilmeyiz ama, bay Osman Türkay, BİZ TÜRK VATANSEVERLERİ, AMERİKAYI HİÇ BİR ZAMAN, KAN KARDEŞİMİZ diye kabul etmedik. Amerika, bizler için daima vatanımızı sömüren, Türk ulusunun gerçekten ileri adımlar atmasını engelleyen, doları ile, savaş araçlarıyla, boktan adetleriyle bizi soysuzlaştırmıya çalışan pespaye bir sömürücü olmuştur. Ve vatandan defolup gidinceye dek, dünyadaki başka ulusları sömürmeye son verinceye dek, Amerika bizim gözümüzde bir çakaldan farksızdır...

İngilteredeki bütün Türklerin gazetesi iddiasında olanlar herşeyden önce Türkiyede, Devrimci çevrelerde neler olup bittiğini izlemelidirler...

Amerikanın KIBRIS olayları sırasında ettiği kahbelik, şimdiye kadar ettiği kahbeliklere bir tane daha katmıştır. Amerikadan biz başka şey beklemiyordık... ve BEKLEMİYORUZ! Evet Amerikadan DEFOLUP GİTMESİNDEN gayri bir şey beklemiyoruz. Kıbrıslı TÜRK vatandaşım, bunu bir TÜRK olarak iyice beyninize yerleştirin.

Londrada çıkan ve İngilterede'ki «tüm Türklerin gazetesi «VATAN»ın İstanbuldaki 6'cı filo olaylarını nasıl eleştirdiğine bir göz atalım.

6'cı filo olayları, anavatanı yürekten sarsan bu olaylar için VATAN gazetesinin söyleyecek tek sözü yoktur. Demirel efendilerini, Londra Büyük Elçiliğini, zenginleri kızdırmadan, bu olaylar nasıl anlatılır? Gayet basit... «Associated Press» gözüyle İstanbul olaylarını anlatırsın... (28 Şubat sayısı). Vatan gazetesini çıkaranların kalemi ele alıp, kendilerinin bu konuda ne düşündüklerini yazmaları gerekirdi. Ama milyoner dalkavukluğu edenlerin, Elçilik protokol listesinde kokteyl partilere davet edilmek için yırtınanların 6'cı Filo olayları hakkında edecek lâfları mı olurmuş...

14. Mart sayısında gene 6'cı Filo olayları «Yabancı Basın İstanbul Olaylarını Eleştiriyor» başlığı altında 2'ci sayfada ele alınıyor. Kim bu yabancı basın? «Herald Tribune» gazetesi, «Washington Post», ve «Newyork Daily News»... Gene VATAN'cılardan 6'cı Filo olayları hakkında tek satır yok.

14. Şubat tarihli VATAN'da «Sabıkalı Komşu Silah Peşinde» diye bir haber var. «Vatan Haberler Servisi» (Boru mu?) diyor ki: «NATO dışı Yunanistan'a giren silahlarla donatılmaya başlıyan Yunan ordusu...» Tabii, görüldüğü gibi VATAN'cıların en büyük çıkmazı da bu. Demirel efendilerinin çanak yalayıcıları, Londra Büyük Elçiliğinin etek öpücüleri, NATO'ya karşıt bir kelime bile basamazlar, basmazlar. Diğer yönden Kıbrıslı Türk olarak, Kıbrıslı vatandaşlarımıza bazı gerçekleri bildirmek zorundadırlar. Örneğin Yunanistanın silahlanması gibi... Ama hemen yazılarına «Yunan ordusu NATO dışı Yunanistana giren silahlarla donatılıyor...» diye yenilip yutulmıyacak bir martaval ile başlarlar...

Cunta hükümetinin NATO'dan eskisinden çok daha fazla ve en yeni savaş araçları aldığı «Mısırda'ki sağır Sultanın bile» duyduğu bir GERÇEKTİR. Namuslu bir gazete olarak VATAN da bu gerçeği okuyucularına sunmak yükümlülüğünü omuzlarına almalıdır. Aksi halde, «Yunanistan NATO dışı silahlarla donanıyor,» haberi ile insan rezil-i rüsva olur.

NATO hakkında Batı'da yayınlanan kitapları ve yazıları okuyun. Nato Bakanlarının demeçlerini yakından izleyin... Bunların hepsinden, Yunanistanın nasıl NATO kanalıyla silahlandığını öğreneceksiniz. Ve namuslu gazeteci olarak bunu okuyucularınıza bildirmelisiniz. Yok, okuyucularınızı, kara cahil enayi yerine koyuyorsanız, o ayrı iş. Fakat Tüm Türk Okuyucusuna bu martavalları YUTTURAMAZSINIZ. Ve bizim de Devrimci, Türk vatanseverleri olarak Kıbrıslı vatandaşlarımızı uyarmamız gerekmektedir.

Güçbirliği!

Hastaş'ın İlanı :

Halk Sektörü HASTAŞ'ın yurt dışındaki döviz kampanyasına TÜRKSAN da katıldı.

Yurt dışında hisse senedi dağıtımı başlamıştır.

TÜRKSAN'ın Hastaş'la güçbirliğinden sonra HASTAŞ ortaklık işlemleri Commerz Bank tarafından yürütülecektir.

ULUS
(4 Nisan 1969)

■

Türksan'ın İlanı :

Son günlerde gazetelerde yayınlanan ilanlarda zikredildiği gibi şirketimizin HASTAŞ'la veya diğer bir kuruluşla hiçbir ilişiği bulunmadığını ve müstakil hüviyetini daima muhafaza edeceğini sayın ortaklarımıza ve faaliyetimizi yakından izleyen kamuoyuna duyurmayı vazife biliriz.

MİLLİYET
(10 Nisan 1969)

■

Ve Müşterek İlan

Yurt dışında çalışanlara döviz karşılığı hisse dağıtımını elele yürüten HASTAŞ ve TÜRKSAN birlikte duyururlar: 1.000 D. M. ile ortak olabilirsiniz. İsteyenler diledikleri kadar hisse alabilirler.

AKŞAM
(17 Nisan 1969)

Kıskançlık!

İnönü'nün muhalefet gazetelerinde nakledilen sözlerine bakılırsa, CHP'yi kıskanıyormuşuz. Amerika daha çok Halk Partilileri davet ediyormuş. AP'yi terkedip CHP'ye yaklaşıyormuş.

Bunlar çocukça kıskançlık duygularından fazla bir şey anlatmıyor!

Dış münasebetlerimizi yaşı geçkin kadınların dedikodu ölçüsünde değerlendiremeyiz. Bu düşünceleri ciddi bir devlet adamının siyasi uslubundan ayırırsanız, bundan başka ne anlarsınız? Acaba Başkan Nixon'dan, Johnson'un tam tersine bir ilanı aşk mektubu mu almış?

ORHAN SEYFİ ORHON
(S. Havadis - 13.4.1969)

haftanın karikatürü



OPERA - KOMİK
(Son - 13.4.1969)

Cıvıtma'ya karşı tedbir!

Üniversiteler anarşi içindedir. Dâva solun ülkede anarşi havasını devam ettirmesidir. Bu böyle gidemez.

İlk tedbir bir yıldan fazla bir sınıfta kalanları askere almaktır. Yabancı yüksek okullar öğrencilerin bir yıldan fazla bir sınıfta kalmasına göz yummamaktadırlar.

Öğrenciler «cıvıtmıştır.» Söz ayağa düşmüştür.

Üniversite başında bulunanlar pısırıklığı bırakmalıdırlar. Tüzükte sınıfta kalmak müddetini sıkıca sınırlamalıdırlar. İşgaller için polisi çağırmalıdırlar.

Demokratik üniversite isterlermiş. İstedikleri marksist üniversitedir. Bunu da asla yapamıyacaklar.

Üniversitelere harcanan milyonlar çoluk çocuğun oyuncağı olmaktan çıkarılmalıdır.

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya - 15.4.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACI, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayır Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL Ankara Temsilciliği: Tel.: 13 40 20 ● Dizgi: ESENDİKLİ MATBAASI ● Baskı: VATAN

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BOTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL, Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira. Altı Aylık 22 Lira. Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tur.